

MĀKSLAS VELTES LIKTEŅDĀRZAM

No kreisās: Artūrs Maskats, Andrejs Žagars, Vilis Vītols, Guntis Belēvičs, Gļebs Panteļejevs Edgars Kots

Likteņdārza īstenotājs „Kokneses fonds” sadarbībā ar Latvijas Nacionālo operu (LNO) rīko Likteņdārzam veltītu labdarības koncertu „Latviešu mūzikas dārzs” un mākslas darbu izsoli Latvijas Nacionālajā operā 2012. gada 20. martā.

Koncerts skanēs Jāņa Mediņa un Artura Maskata mūzika. Koncerts ir veltījums Likteņdārzam, jo tajā iesaistītie mākslinieki ir piekrituši uzstāties bez atlīdzības – savu darbu šajā koncertā ziedos pianists Reinis Zariņš, Latvijas Radio koris, Latvijas Nacionālās operas mākslinieciskais vadītājs Artūrs Maskats, diriģenti Modests Pitrens un Andris Veismanis, režisore Elita Bukovska, scenogrāfs Andris Freibergs. Pēc koncerta plānota labdarības izsole LNO Jaunajā zālē. Savu darbu izsoles atlasē un vadībā ziedo viens no lielākajiem mākslas kolekcionāriem Latvijā Guntis Belēvičs.

No 8. līdz 20. martam izsolei paredzētie darbi tiks eksponēti trijās mākslas galerijās vienlaikus. „Rīgas Galerijā” un „Galerijā 21” tiks izstādīti ap 60 laikmetīgās mākslas darbu, ko Likteņdārza atbalstam ziedojuši mūsdienas latviešu mākslinieki – Džemma Skulme, Ilze Avotiņa, Biruta Baumannē, Aigars Bikše, Ilmārs Blumbergs un daudzi citi.

„Galerija 21” telpās būs arī apskatāmas izsolei paredzētas fotografijas, kuŗu autori ir Antanas

Sutkus, Ulvis Alberts, Jānis Dejnats, Andrejs Grants, Andris Egļitis, u.c.

Savukārt „Ivonnas Veichertes Mākslas galerijā” būs apskatāmi antikvārie darbi, populāru cilvēku rokraksti, arhitektu skices, kā arī vēsturiski nozīmīgas fotografijas. Daļa no šiem darbiem ir Likteņdārza atbalstītāju ziedojums – Ilze Valdmane ziedojuši vienu no Ivana Andreja Peļevina darbiem, Bulmaņu ģimene no Kanadas – Jāņa Kugas gleznu, Tirzīte Bromultē un Valdis Opmanis – Alfeja Bromulta ar Koknesi saistītos darbus, Dzidra Skrube – sava vīra Richarda Skrubja darbus, Dzintra Lezdiņa – Egonas Cēsniņa darbu, arhitekts Andris Kronbergs – Likteņdārza daudzfunkcionālās ēkas skices, dzejnieks un publicists Imants Ziedonis – savu rokrakstu.

Visi interesenti aicināti apskatīt izsolei paredzētos darbus un apmeklēt izsolei, iegādājoties biļetes uz sarīkojumu „Biļešu paradīzes” kasēs un www.biļesuparadize.lv.

„Kokneses fonds” Likteņdārzam veltītu labdarības izsoli rīko otro gadu. Pagājušajā gadā rīkotās izsoles ienākumi – apmēram 10 tūkstoši lati tika ieguldīti Likteņdārza amfiteātra tapšanā. Arī ziedojumi no šā gada izsoles tiks ieguldīti amfiteātra būvniecības turpināšanā. Šogad ziedojumu sarīkojumā paredzēts ieņemt 100 tūkstošus latu.

Nepaklausimies svešu varu spiedienam un dezinformācijai!

16. marts ir latviešu tautai piemiņas diena, kad ar lūgšanām baznīcās, ar ziedu nolikšanu pie pieminētiem godinām tos latvju jauniešus, kas pāragri guldīti Zemes mātes klēpī – 16, 17, 18 un 19 gadu vecumā svešu varu mobilizēti, svešās uniformās, svešas varas vadīti viņi mira pāragrā nāvē.

16. martam nav nekādas saistības ar kādu politisku mērķi! Nepaklausimies svešu varu spiedienam un dezinformācijai, ko veic pretvalstiski spēki, kas joprojām mēģina graut mūsu tautas vienotību! Šādai piemiņas dienai ir jānotiek tieši tajā datumā, kad notika izšķirīgā kauja. Lāčplēšu dienai ir pavisam cita nozīme Latvijas vēsturē.

Latviešu leģiona kaŗavīri cīnījās tikai Austrumu frontē, un vienīgi frontē, pret to varu, kas 1940. -1941. gadā bija okupējusi

Latviju un veikusi terrora aktus un represijas pret Latvijas civiliedzīvotājiem. Nirnbergas kaŗa tribunāls 1946. gada oktobrī skaidri noteica un pasludināja to personu loku, kas ir uzskatāmi par kaŗa noziedzniekiem, to starpā vācu SS organizācija. Šī Otrā pasaules kaŗa tribunāla un cita Rietumu sabiedroto dokumentācija ļoti specifiski un skaidri norāda, ka Latviešu leģiona kaŗavīri nav pieskaitāmi pie vācu SS vienībām vai struktūrām, kā to ar skaidru nolūku darīja un pauda ”neinformētā” Padomju Savienība, lai nostiprinātu savu politisko varu Latvijā.

Katru gadu, propagandas motīvā, Krievijas prese un kreisā prese Latvijā izplata dezinformāciju par Latviešu leģionu un mēģina pievērst starptautisku uzmanību 16. marta pasākumiem

Latvijā, kad latviešu tauta piemin savus kritušos jauniešus, kas abu varu (Padomju Savienības un nacistiskās Vācijas) pakļautībā krita kaujas laukos vai mira Padomju Savienības vergu nometnēs.

Atcerēsimies un pieminēsim savus kritušos un vergu nometnēs noslepkavotos, Otrā pasaules kaŗa laikā bojā gājušos latviešu kaŗavīrus – mūsu vectēvus, tēvus, brāļus, brālēnus, radniekus vai tautas brāļus! Tas ir mūsu pienākums! Nepaklausimies propagandai, kas dēvē šo atceres un svēto piemiņas dienu par faŗisma atdzimšanu vai nacisma slavināšanu. Aizstāvēsim patiesību!

Andrejs Meŗmalis,
atv. flotiles admirālis,
Daugavas Vanagu priekšnieks
un DV CV priekšsēdis

Problēmas tiek pārkaltas darba uzdevumos

Anglijas pilsētā Bradfordā 26. februārī beidzās pirmais Īrijas un Lielbritānijas latviešu bērnu nedēļas nogales skoliņu skolotāju seminārs, ko rīkoja Latviešu nacionālā padome Lielbritānijā (LNPL). Semināra nobeigumā tika sakopoti pirmās dienas rezultāti un atziņas, jeb, kā sacīja Latviešu valodas aģentūras direktora vietniece Dace Dalbiņa, problēmas tika pārkaltas darba uzdevumos.

Pirmais par seminārā paveikto runāja šī projekta idejas autors un realizētājs – LNPL Izglītības nodaļas vadītājs Māris Pūlis. Visi Pūļa kunga izteiktie priekšlikumi tika vienbalsīgi atbalstīti – gan tas, ka LNPL uzņemas koordinātoru lomu, gan tas, ka šādi semināri jāriko arī turpmāk. Tāpat nevienam nebija iebildumu pret Īrijas un Lielbritānijas latviešu skoliņu skolotāju padomes izveidi. Skolotāji atzinīgi novērtēja arī priekšlikumu par Bērnu dienām, kas notiktu latviešu centrā “Straumēni” vai “Mūsmājas”, un par LNPL rīkoto konkursu ar uzvarētāju apbalvošanu 18. novembrī.

Savukārt LNPL mājaslapa www.latviesiem.co.uk uzņemas skolotāju foruma nodrošināšanu un ideju bankas izveidošanu. Priekšlikumu par ideju banku ierosināja Korkas skoliņas skolotāja Anita Litauniece. Par latviešu skoliņas paveikto regulāri vēstīs www.baltic-ireland.ie (Īrijā) un www.anglobalnews.co.uk (Lielbritānijā).

Semināra turpinājumā vārds tika dots Latviešu valodas aģen-

Foto: baltic-ireland.ie

tūras direktora vietniecei Dacei Dalbiņai. Viņa apsolīja iespēju robežās atbalstīt visus priekšlikumus.

Savukārt Sabiedrības integrācijas un pilsoniskās sabiedrības attīstības nodaļas vadītāja Ruta Klimkāne ieskicēja skoliņu kritērijus, kas ļautu saņemt iespējamo finansējumu. Šis temats izraisīja plašas diskusijas, tomēr visi atzina, ka kritērijiem ir jābūt.

LNPL priekšsēde Lilija Zobens, ar kuŗas uzrunu beidzās semināra oficiālā daļa, aņņēmās rūpēties par latviešu bērnu mūzikālo izglītību, apsolot, ka atbilstīga “Dziesmu klade” būs pieejama tīmeklī.

Semināra nobeigumā tika teikti pateicības vārdi LNPL, jo īpaši Mārim Pūlim, un pasniegtas dāvanas skoliņām. Dace Gaile, portāla www.anglobalnews.co.uk galvenā redaktore, ar

MoneyGram atbalstu visām skoliņām bija sarūpējusi klades un pildspalvas, tāpat visas skoliņas saņēma DVD par Dziesmu svētkiem. Dažām skolām tika arī dāvanas no Latvijas vēstniecības Londonā. Dāvanas semināra organizātoriem un viesiem no Latvijas pasniedza arī Longfordas Montessori bērnu dārza un latviešu skolas vadītāja Olīta Lagzdiņa. Netika aizmirstas arī čaklās Bradfordas Daugavas Vanagu fonda nama saimnieces, kas divu dienu gaŗumā rūpējās par to, lai semināra dalībnieki būtu pamieloti.

(Turpinājums 2. lpp.)

Lasiet tīmeklī!

www.brivalatvija.lv

LATVIEŠI LIELBRITANIJĀ

18. februāris „Straumēnos”

Drīz pēc deviņiem rītā grāsijās iebraukt mūsu muižā, lai šīs dienas Referendumā patriotiski ievilkto ķeksi pareizā lodziņā. Kas to deva! Likās, tur notiek kāda lietotu vāgu izsole. Visi stūri pagalmos, abas ciema ceļa malas sablīvētas braucamiem līdz beidzamam. Drukāns tur nevarētu izspraukties cauri. Šai automašīnu jūrai pa vidu gaŗa, plata rinda tautieŗu, tie klusi sarunājas, kā baznīcā vai bērēs. Apbrīnoju ŗo rindu, kas stiepās no lielceļa kalnup, pagriezās pa kreisi uz kafejnīcas Rīga pusi un tur pazuda durvīs.

Kāds vīrs man ĉukstus vaicāja, vai mums tieŗam neesot lielākas telpas. Atjēdzos, ka ŗodien muiŗā ir kārtējās kāzu izdarības, ieskaitot kāda angļu pāŗa laulāŗanas ceremoniju. Derības nolīgtas jau pirms pusotra gada, un tā

nu viņiem tika tiesības uz Lielo māju, svinību zālēm un atjaunoto krogu. Tur diemŗēl bija ieskaitītas arī daudzās labierĉības, atstājot vēlētāju pūlim tikai divas „būdiņas” - trepiŗu galā un visplatākās rindas vidū. Bet vai kāds kurnēja? Nē! Tikai ļaudis pa vienam vai diviem bieŗi aiztecēja uz meŗu apbrīnot tur kupli uzziedējuŗo sniegpulkstenīŗu paklāju. Nākamgad solās būt diŗāka raŗa.

Klusībā nodomāju pagaidīt rindas beigās. Un tā arī notika, jo mans vāģis savā kaktā tika „iemūrēts”, ārā netiku. Paliku kafejnīcā līdz vakaram, mazgāju traukus aiz letes, no kurienes varēja novērot visu gaŗo vēlētāju rindu, kas virzījās uz priekŗu kā tādā palēninātā filmā. Gaŗām pavizēja „matu sakāŗtojumi” - drīz zili, drīz zaŗi (puisieŗiem),

drīz sarkani (meitieŗiem)... ŗad tad sazīmēju kādus mūŗu vietējos, jau krietni gados, „diŗtautieŗus”. Atradās vēlēŗanu zāles dibendurvju atslēga, kur varēja apiet rindu, un laipnie rakstveŗi viņus pieņēma ārpus kārtas. Vai rindā kāds kaut uzaci pacēla? Nē, viņi taĉu parāŗdīja godu mūŗu senioriem. Arī tad ne, kad vietējais lauksaimnieks ienāca zālē bāŗties - viņa traktors nav ticis cauri auto rindai, vāŗti uz pļavu aizsprostoti, un viņŗ netiek klāt tikko dzimuŗiem jēŗiem. Baltais brūtes vāģis gan izlaipoja cauri dubļainajai spēkratu rindai, kas „stāvēja goda sardzē” uz lielceļa. Vīrs ciema riņŗoja hēlikopters, novērtējot bezcerīgo situāciju.

Saulainais rīts pāŗvērtās lietainā dienā, pēc tam dzedri aukstā ziemas vakarā. Zidaiņi, pamatīgi ietuntuŗoti, mierīgi snauduŗoja

tēvu rokās. Vistuvākās muiŗas mājas saimiece ielūdza kādu māti zīdīt mazuli sava pavarda siltumā. Kafejnīcā pa tam bija pārdotas neskaitāmas krūzes kafijas un tējas un latvieŗu maiznīcā cepti 800 pīŗāgi. Kāda varone steidzās vairāk nekā stundu gaŗā braucienā uz Mansfildu pēc papildu devām. Un labi ar, jo jau ap pusdienas laiku vēlēŗanu urna neņēma neko vairs pretī. Tā nu varēja kādu pīŗāgu kasti ar limes lenŗu un maizes naŗa palīdzību uzmeistarot par individuāli oriģinālu urnas modeli. Arī no vēstniecības sūtītās 600 vēlēŗanu lapas ātri tika izlietas, un mājas valdībai ar steigu vajadzēja drukāt vēl un vēl, un vēl... Nepiecieŗama bija 2 261 lapa.

Drīz pēc astoņiem vakarā, kad „Par” vēlētāju kontingents

bija izgāis un nu tieŗam pēdējie pīŗāgi noēsti, kāds rindā uzsāka dziesmu „Daŗu skaistu ziedu.”, tad „Bēdu, manu lielu bēdu.”. Dziedājām visi pilnu krūti, arī kafejnīcas darbinieki. Tā nu pamazām rinda izsika un arī mēs, vietējie, tikām „pie urnas”. Arī tie, kas jau kopŗ rīta kādas reizes ĉetras bija atnākuŗi un aizgājuŗi. Nu gan cauri, nodomāju un stūrēju mājup. Bet tur jau nāca vēl kādi pārdesmit vēliņi vēlētāji. Pārdomāju - vai vispār vērts iet gulēt? Rīt desmitos koŗa mēģinājums. „Celies un ej?!” vēl klusībā pasmējos, velkoties augŗup pa kāpnēm uz mīgu. Bet iemīgt gan vēl ilgi nevarēju, jo acu priekŗā rāŗījās draugi skrīverī, kuŗiem taĉu līdz dziļai naktij jāskaita vēlēŗanu lapas, lai nosūtītu rezultāŗus Rīgai.

Krika

DVF Ziemeļanglijas novada sanāksme Halifaksā

ŗi gada 25. februāŗi DVF Halifaksas nodaļas namā uz ikgadējo sanāksmi pulcēŗas Ziemeļanglijas novada nodaļu pārstāŗvi kopumā 16 cilvēki, pārstāŗvot Bradfordas, Boltonas, Donkasteras, Halifaksas, Hudersfīldas, Līdsas un Stokporthas nodaļas. Sanāksmi vadīja Līdsas nodaļas valdes priekŗsēdētājs I. Muravskis. Pēc J. Turĉiņa (Līdsas nodaļa) nolāsītā un sanāksmes dalībnieku vienbalsīgi apstiprinātā protokola par iepriekŗšējā gadā notikuŗo Ziemeļanglijas novada sēdi, sanāksmes dalībnieki iepazīnās ar novada kasieres un laikraksta *Ziņotājs* redaktore R. Dambīti (Bradfordas nodaļa) ziņojumu. Tad sekoja visu DVF Ziemeļanglijas novada nodaļu pārstāŗju izsmēŗoŗi ziņojumi par darbību pagājuŗajā, 2011. gadā. Iztirzājamo jautājumu klāstā bija biedru skaits katrā nodaļā, organizētie sarīkojumi un atceres dienas, ziedojumi dažādām vajadzībām, kas lielākoties sastāvēja no ziedojumiem Latvijai

(īpaŗi devīga ŗajā ziņā izrāŗdījās Donkasteras nodaļa), nodaļu finanĉu līdzekļu pāŗskati u. tml. Pēc pusdienu pāŗtraukuma, kuŗā sanāksmes dalībnieki iestiprinājās pie Halifaksas nodaļas Daugavas Vanadŗu kopas vadītājas V. Jursiņas klātā galda, turpinājās sanāksmes diskusiju daļa. Tajā apspriedām Ziemeļanglijas laikraksta *Ziņotājs* aprītes gaitu - runājām par to, ka laikrakstam būtu vajadzīga arī elektroniska versija un oficiāla e-pasta adrese. Pāŗrunas izvērsās arī par DVF īpaŗumiem “Straumēni”, DVF Koventrijas nodaļas namu “Mūsmājas” un Londonas namu. Kopumā sanāksme noritēja draudzīgā, lietišķā gaisotnē un tās dalībnieki atvadījās apņēmības pilni darboties roŗīgi un radoŗi arī ŗogad. Par to atskaitīsimies arī jums, laikraksta lasītāji. Lai mums visiem veicas visās lietās! Daugavas Vanagi un vanadzies, sasauksimies!

M. Selga

Foto: I. Muravskis

(Turpināts no 1. lpp.)

Problēmas tiek pāŗkaltas darba uzdevumos

Jau neformālā gaisotnē pēc brīvprātības principa tika izveidota pirmā Ārijas un Lielbritānijas latvieŗu skoliņu skolotāju padome, kuŗā pieteicās darboties Inguna Grietiņa (Dublina), Gita Robalde (Bradforda), Avita O'Donnell (Lestera), Dzidra Noor (Manĉestera), Iveta Sūna (Pīterboro), Anete Vignere (Sauthamptona) un Ziedonis Barbaks (Bostona), kā arī Laima Ozola.

Ārijas delegācijai seminārs turpinājās vēl piecas stundas pēc tā oficiālā nobeiguma. Brīvo laiku līdz lidojumam uz Dublinu Ārijas skoliņu skolotājas lietderīgi pavadīja mājīgajā Bradfordas Daugavas Vanagu fonda nama latvieŗu bārā. Mūŗu skolotājas nolēma rudenī rīkot konkursu latvieŗu bērniem un pat izstrā-

dāja nolikuma uzmetumu.

Pirmais Ārijas un Lielbritānijas latvieŗu bērnu nedēļas nogales skoliņu skolotāju seminārs kopumā vērtējams pozitīvi, tas ir sasniegums izvirzīto mērķi. Skolotāji guva jaunu pieredzi, saņēma sapratīgu attieksmi un nodibināja kontaktus ar kollēģām no citām skoliņām.

Āriju skolotāju seminārā pārstāvēja Anita Litauniece (Korka), Santa Eglīte (Dublina), Evita Zilgme (Dublina), Inguna Grietiņa (Dublina), Olita Lagzdiņa (Longforda), Lienīte Liepiņa (Līmerika), Kristīne Michailova-Walsh (Līmerika) un Inese Dreimane (Co. Mayo).

Lielbritāniju seminārā pārstāvēja 31 skoliņas skolotājs no 10 pilsētām - Bostonas Bradfordas

Lesteras, Londonas, Manĉesteras, Mansfīldas, Northamptonas, Pīterboro, Sauthamptonas un Svansī.

Seminārā piedalījās aicinātie viesi - arī Dace Dalbiņa (Latvieŗu valodas aģentūras Izglītības daļas vadītāja), Daina Grase (Eiropas latvieŗu apvienības izglītības referente), Ruta Klimkāne (Kultūras ministrijas Sabiedrības integrācijas nodaļas vadītāja), Mārtiņŗ Pundors (Latvijas vēstniecības Londonā otrais sekretārs), Lilija Zobens (LNPL priekŗsēde), Laima Ozola (www.baltic-ireland.ie galvenā redaktore) un Dace Gaile (*Anglo Baltic News* galvenā redaktore).

Laima Ozola,
www.baltic-ireland.ie

Ceturtdien, 29. martā, plkst. 15

„Straumēnu” kafejnīcā Rīga filmu režisore Dzintra Geka rāŗis filmu „*Sibīrijas bilance*”, kā arī citu filmu fragmentus par Sibīriju.

Visi laipni aicināti!

Lūdzu, pievērsiet uzmanību: referāta laiks ir mainīts.

Iepriekŗšējā vakarā, treŗdien, 28. martā, Dzintra Geka vēlas tikties ar tautieŗiem un pastāŗtīt par jauno filmas projektu „*Dievputniņi*” jeb „*trimdas bērni*” (scēnārija autors Agris Redovics) - par cilvēkiem, kuŗi bija DP nometnēs, kā arī viņus intervēt.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Prezidenta kancelejas paziņojums

Valsts prezidenta kancelejas Preses dienests izplatījis paziņojumu par 16. martu. Paziņojumā noraidīti pārmetumi par prezidenta apgalvojumu, ka latviešu leģionārus nevar uzskatīt par kara noziedzniekiem. Prezidents savu viedokli ir balstījis uz vēsturiskiem faktiem. Bet šobrīd ap Latviešu leģionu saceltā ažiotaža ir vērtējama kā mērķtiecīga Latvijas valsts pazemošanas un nomelnošanas kampaņa.

Valsts prezidents savu viedokli par latviešu leģionāriem ir balstījis uz vēsturiskiem faktiem, kas apliecina, ka leģions tika saformēts pēc nacistu okupācijas varas pavēles 1943. gadā un nekad pēc būtības nav bijis brīvprātīgs, nekad arī no vācu okupācijas varas puses nav ticis uzskatīts par SS spēku gvardi. 1907. gada Hāgas konvencijā ir noteikts, ka okupācijas varai aizliegts savos bruņotajos spēkos iesaukt okupēto valstu iedzīvotājus. Tāpēc Vācija Latviešu leģionu nosauca par brīvprātīgo.

Krievijas vēsturniekus pasludina par persona non grata

Ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs pieņēmis lēmumu par divu Krievijas pilsoņu pasludināšanu par Latvijai nevēlamām personām un iekļaut tās personu sarakstā, kuŗām ieceļošana Latvijā ir aizliegta. Abi „melnajā sarakstā” iekļautie ir kaimiņvalsts vēsturnieki Aleksandrs Djukovs un Vladimirs Simindejs. Lēmumu ministrs ir pieņēmis, pamatojoties uz kompetento iestāžu atzinumu par šo abu personu apzinātu nevēlamu rīcību, kas kaitē Latvijas valstij un tās pavalstniekiem.

Skandalozais vēsturnieks, sa-

biedriskā fonda *Vēsturiskā atmiņa* direktors Djukovs nesen viesojās Rīgā un solījās uz Latviju atvest Ārlietu ministrijas asi kritizēto izstādi „Aizvestā bērni: 1943-1944. Uz Latviju aizdzīto bērnu liktenis”. Djukovs arī pirms tam aktīvi aizstāvējis savu pozīciju vēstures jautājumos, kas Latvijā tikusi kritizēti. Arī Simindejs ir fonda *Vēsturiskā atmiņa* pētniecības programmu vadītājs un pazīstams ar izteikumiem, kas vērsti pret Latvijas valsti.

Aleksandrs Djukovs un Vladimirs Simindejs paziņojuši, ka vērsīsoties tiesā.

Krievijas prezidenta vēlēšanās uzvarējis Putins

Provizoriskie Krievijas prezidenta vēlēšanu rezultāti liecina, ka 4. martā Krievijas prezidenta vēlēšanās pārliecinoši uzvarējis Vladimirs Putins. Pēc 98,09% rezultātu sakopšanas, Putins ir vadībā ar 63,97% balsu. Otrā vietā ir komunistu līderis Genadijs Zjuganovs - 17,17%, trešajā - miljardieris Michails Prochorovs - 7,65%, ceturtajā - populists Vladimirs Žirinovskis - 6,24%, bet pēdējais ir partijas *Taisnīgā Krievija* līderis Sergejs Mironovs -3,83% balsu.

Konference par Latvijas pavalstniecību

Saeima sadarbībā ar Latvijas Universitāti tās Lielajā aulā 2. martā rīkoja konferenci „Latvijas pilsonība 21. gadsimtā”. Kā Latvijas pavalstniecības iegūšanas kārtību piemērot mūsdienu realitātei un prasībām? Atbildi uz šo un līdzīgiem jautājumiem meklēja politiķi un eksperti gan no Latvijas, gan ārvalstīm. Konferenci atbalstīja Pasaules brīvo latviešu apvie-

nība, Amerikas latviešu apvienība, Daugavas Vanagi ASV.

Pasaule ir kardināli mainījusies, un arī situācija mūsu valstī ir mainījusies, bet pavalstniecības iegūšanu joprojām regulē Pilsonības likums, kas nav mainījies kopš 1998. gada. Nesen tas tika atvērts dubultpavalstniecības grozījumu iestrādāšanai. Likumā iesniegti vairāki desmiti grozījumu par dažādiem jautājumiem. Tāpēc Saeima darbam ar Pilsonības likumu izveidojusi īpašu apakškomisiju, ko vada deputāts Ingmārs Čaklais (*Vienotība*). Tieši šajā apakškomisijā arī radās doma par nepieciešamību rīkot konferenci.

Serbijas ārlietu ministra vizīte

Rīgā 2. martā oficiālā vizītē ieradās Serbijas ārlietu ministrs Vuks Jeremičs. Vizītes laikā viesim bija tikšanās ar Valsts prezidentu Andri Bērziņu, Saeimas priekšsēdi Solvitu Ābolotiņu (*Vienotība*) un ārlietu ministru Edgaru Rinkēviču (ZRP). Jeremičs nolika ziedus pie Brīvības pieminekļa, apmeklēja Okupācijas muzeju.

Tikšanās laikā abi ārlietu ministri pārrunāja valstu divpusējās attiecības, Serbijas integrāciju Eiropas Savienībā, reģionālo sadarbību un situāciju Rietumbalkānu reģionā, kā arī citus aktuālus starptautiskās dienas kārtības jautājumus. Latvija atbalsta ES kandidātvalsts statusa piešķiršanu Serbijai.

Rīgā notiks

Pasaules koŗu olimpiada

Rīgas domē 29. februārī tika parakstīts līgums par Pasaules koŗu olimpiadas (*World Choir Games*) rīkošanu Rīgā 2014. gadā no 9. līdz 19. jūlijam.

Līgumu par Pasaules koŗu olimpiadas rīkošanu parakstīja Rīgas domes priekšsēdis Nils Ušakovs, Pasaules koŗu olimpiadas prezidents Ginters Tičs, kultūras ministre Žaneta Jaunzeme-Grende, ekonomikas ministrs Daniels Pavļuts un nodibinājuma „Rīga 2014” valdes locekle Diāna Čivle.

Rīga 2014. gada jūlijā uzņems ap 20 000 dziedātāju no visas pasaules. Pasaules koŗu olimpiadu 2014. gada jūlijā organizēs nodibinājums „Rīga 2014” sadarbībā ar Vācijas kultūras organizāciju *Interkultur Management*, kas ir vadošā koŗu sacensību un festivālu rīkotāja pasaulē.

Rīga ir ieguvusi rīkotājas tiesības, sacenšoties ar Melburnu (Austrālija), Bali (Indonēzija), Keiptaunu (Dienvidāfrika) un Sočiem (Krievija).

Melngalvju nams prezidentam

Valsts prezidenta kanceleja sadarbībā ar SIA *Rīgas nami (RN)* konceptuāli izvērtējusi iespēju Rīgas pils remonta laikā par Valsts prezidenta pagaidu rezidenci Rīgā nomāt RN pārvaldījumā nodoto Melngalvju namu. Patlaban vēl nav veikti detalizēti aprēķini un noskaidrota nepieciešamā platība, bet ir izvērtēta teorētiska iespēja.

Iznāks jauns žurnāls *Intervija*

Kopš 28. februāra plašsaziņas līdzekļu tirgū nopērkams jauns

žurnāls *Intervija*, kuŗā ietvertas intervijas gan ar sabiedrībā populāriem, gan mazāk zināmiem cilvēkiem. Žurnāla galvenā redaktore ir Anda Paegle.

Žurnāls *Intervija* iznāks vienu reizi divos mēnešos un būs nopērkams lielākajos preses tirdzniecības kioskos visā Latvijā, bet žurnāla mājaslapā www.zurnals-intervija.lv drīzumā būs pieejama žurnāla elektroniskā versija.

Ušakovs skaidro vēsturi

Rīgas pilsētas galva Nils Ušakovs rīkoja pieņemšanu Latvijā akreditētajiem vēstniekiem. Rātsnamā viesojās galvaspilsētā rezidējoši 27 vēstnieki. Uzrunā vēstniekiem Ušakovs norādīja, ka Rīgai ir ļoti svarīgi attīstīt tūrismu. Pērn Rīgu apmeklējis rekordliels tūristu skaits - 1,2 miljoni, bet 2014. gadā, kad Rīga kļūs par Eiropas kultūras galvaspilsētu, var sagaidīt, ka to apmeklēs vairāk nekā 1,4 miljonu tūristu.

Ušakovs pievērsās vēstures jautājumiem, norādot, ka ir nepieciešams vairāk runāt par deportācijām Otrā pasaules kara laikā. „Daudzi domā, ka krievi deportēja latviešus, bet deportēti tika arī krievi, un viņi tāpat bija upurī,” sacīja Ušakovs un piebilda, ka skolās būtu nepieciešams rīkot arī holokaustam veltītas diskusijas.

Nodibināta biedrība

Latvijas attīstībai

Rīgā 1. martā tika iesniegta reģistrēšanai jauna sabiedriska organizācija *Latvijas attīstībai*, kuŗas mērķis ir izveidot plašu, autoritātīvu labēju ideju diskusiju platformu, lai izstrādātu priekšlikumus Latvijas ekonomikas mērķtiecīgai, ilgtspējīgai un dinamiskai attīstībai.

Biedrības vadītājs - bijušais politiķis Einarš Repše uzsvē: „Mums visiem ir viens mērķis - attīstīta, labklājīga un tiesiska Latvija, tomēr līdz šim mums ir bijis grūti atrast kopīgu valodu, saliedēties un rīkoties. Mēs vēlamies ar lepnumu teikt vārdus „mēs kopā”, „no paaudzes paaudzē”, „mana ģimene”, „mana valsts”. Lai meklētu risinājumus, ir dibināta biedrība *Latvijas attīstībai*.”

Biedrības *Latvijas attīstībai* dibinātājos ir uzņēmēji Einarš Repše, Olafs Berkis, Valērijs Belokoņš, Donāts Vaitāitis, Uldis Mierkalns, Ainārs Ščipčinskis un Agris Strautnieks, tiesību eksperte Baiba Fromane, politiķi Edgars Jaunups un Dans Tītavs.

Biedrība sniegs savu redzējumu un risinājumus, aicinās vienoties un rīkoties. Latvijas elitei, pēc biedrības domām, ir jāsaprot, ka pienācis laiks izbeigt konfrontāciju un sākt kopīgu darbu Latvijas attīstībai, teikts paziņojumā.

Par pensijas vecumu

Valdība 28. februārī atbalstīja Labklājības ministrijas priekšlikumu pašreiz noteikto pensionēšanās vecumu - 62 gadus - sākt pakāpeniski paaugstināt nevis ar 2016. gadu, kā bija paredzēts iepriekš, bet jau ar 2014. gadu. Valdības lēmums paredz 2014. un 2015. gada 1. janvārī pensionēšanās vecumu paaugstināt par trim mēnešiem, bet, sākot ar 2016. gadu, ik gadu to plānots paaugsti-

nāt par pusgadu, līdz 2020. gadā būs sasniegts 65 gadu vecums.

Svin Dzimtās valodas dienu

Maskavas Tautību namā Latviešu kultūras biedrība sadarbībā ar Latvijas vēstniecību Krievijā rīkoja vakaru par godu starptautiskās Dzimtās valodas dienai, godinot dzimto latviešu valodu. Priekšlasījumu par latviešu valodas izcelšanos sniedza Maskavā dzīvojošā pēdējā pēdējā Liene Perevalova, Maskavas latviešu citēja latviešu dzejnieku dzejoļus. Sarīkojumā ar latviešu tautsdziesmu repertuāru uzstājās koris “Tālava”.

Būs latviešu skola “Sprīdītis”

Anglijā dzīvojošajiem latviešiem paredzētā laikraksta *Anglo Baltic News* izdevēja Dace Gaile paziņojusi, ka 10. martā Lielbritānijas pilsētā Northamptonā tiks atklāta jauna latviešu skola “Sprīdītis”. Gaile ir šīs skolas dibinātāja. Skola būs orientēta uz latviešu tradīcijām, un bērniem būs iespēja mācīties un saglabāt latviskās tradīcijas. Gailes ieskatā skolīņas atvēršana ir vēl viens veids, kā sniegt lielāku atbalstu Northamptonā dzīvojošajiem latviešiem. Vienlaikus tiks izveidota arī pirmā latviešu bibliotēka Northamptonā.

Skolā sākotnēji darbosies divas skolotājas - Ilze Vilka un Agnese Krēšlīņa. Ideja par skolas nosaukumu radusies pēc Annas Brigaderes lugas “Sprīdītis”, kuŗā galvenais varonis gāja pasaulē laimi meklēt, taču vēlāk saprata, ka laime ir mājās. Gaile cer, ka “Sprīdītis” būs tā vieta, kur latviešu bērni varēs justies kā nonākuši mājās.

Sadarbībā ar Ogres kultūras namu, Misas bibliotēkari Sarmīti Šlikaiti un brīvprātīgo grāmatu vācēju Rīgā Aiju Rumbenieci tiek vāktas grāmatas latviešu bibliotēkas izveidei.

Gaile aicina atsaukties arī citus brīvprātīgos Latvijā, kuŗi vēlētos palīdzēt un vākt grāmatas, lai papildinātu Northamptonas latviešu bibliotēkas krājumus.

Pēc portāla *Latvians Online* informācijas, Lielbritānijā ir vēl trīs latviešu skolas - Londonas latviešu skola, Mančesteras latviešu skoliņa un bērnu skoliņa “Saulespuķe” Bradfordā. Trīs skolas ir arī Īrijā.

Saeima noraida priekšlikumu noteikt

7. janvārī par svētku dienu

Pareizticīgo Ziemsvētkus atbalstīja abas opozīcijas frakcijas - SC un ZZS, bet valdošā koalīcija vienoti nobalsoja pret. Atturējās vienīgi Inga Bite (ZRP), bet vairāki deputāti - Gunārs Igaunis (ZRP), Juris Viļums (ZRP) un Jānis Lāčplēsis (*Vienotība*), kuŗiem tik sevi pozicionēt par latgališu aizstāvjiem, - izvairījās piedalīties balsojumā.

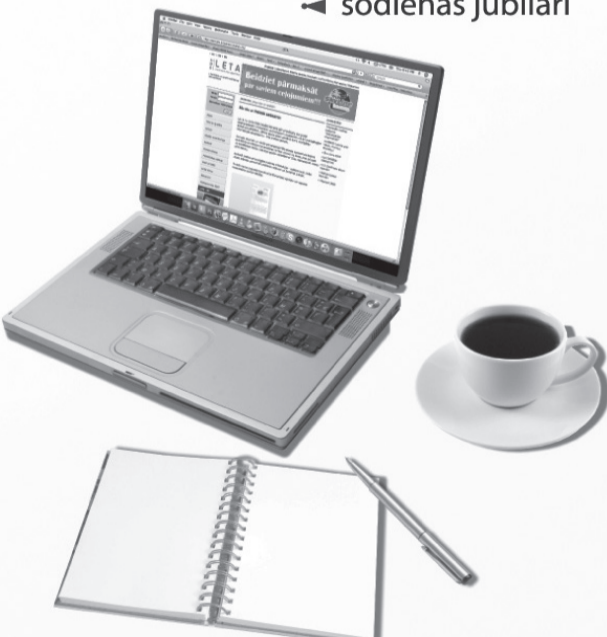
Pēc balsojuma tribīnē kāpa ārpusfrakciju deputāts Viktors Valainis. Viņš aicināja noteikt pusgada moratoriju lēmumiem par jaunām brīvdienām, jo “pašlaik divi politiskie spēki nodarbojas ar bezatbildīgu un kaitniecisku sabiedrības musināšanu, sacenšoties brīvdienu dalīšanā”.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

LETA
nacionālā ziņu aģentūra

Sāc ritu ar Preses apskatu!

- ◀ Latvijas preses publikāciju anotācijas
- ◀ jaunākās valūtas un laika ziņas
- ◀ nozīmīgākie dienas notikumi
- ◀ šodienas jubilāri

Apskatu Jums izdevīgā veidā - internetā vai e-pastā piegādāsim katru darba dienu līdz plkst. 9:00

Vairāk par pakalpojumu vari uzzināt: www.leta.lv
LETA, tālr.: +371 67222509, e-pasts: marketing@leta.lv

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Grūtupa-Kabanova pakts

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Grāmatas *Mana cīņa* autors, kas lēma Vācijas likteņus no 1933. gada 30. janvāra līdz 1945. gada 30. aprīlim, sevišķi nikni vērsās pret diviem "Jaunuma perēkļiem" - t. s. starptautisko židismu (*Weltjudentum*) un masoniem jeb brīvmūrniekiem (*Freimaurerei*). Iegaumēsim.

Vārdu sakot, 15. februārī, referendumā gaidās, NRA slejās bija lasāma advokāta Andra Grūtupa intervija Elitai Veidemanai. Virsraksts: *Ebrējs Lindermans cenšas sanaidot latviešus un krievus.*

Tāpat pēc Grūtupa prāta Lindermans ir pirmām kārtām ebrējs. Bet, ja tā labi paskatās, Lindermans, askētiska izskata, iekritušiem vaigiem, ir pirmām kārtām avantūrists, kam visu mūžu patīcis provocēt, "atstāt iespaidu" - vienalga kādu. Viņš ilgu laiku bija nacionālboļševiku vadona Eduarda Limonova šķēpnis ar segvārdu *Avel* (Abels) un joprojām ir, tāpat kā slavs Limonovs, lielkrievu šovinists ar

anarchistisku noslieci. To putru ar referendumu Lindermans ievārija trijātā ar tīrasiņu slaviem Osipovu un Gaponenko, kuŗš uztur sakarus ar Antonijas ielu, tāpat kā Rīgas krieviskais lielvecākais Ušakovs.

Taču Grūtupam Lindermans ir ebrējs "ar izbolītām acīm", kuŗš "virzās uz priekšu pēc kaut kāda sava plāna". Tāds noslēpumains plāns... Un Grūtups tūdaļ piemin citu ebrēju revolūcionāru - Mordechaju Bogrovu, kas 1911. gadā Kijevā nošāva Krievijas iekšlietu ministru Stolipinu. Bogrovs bijis provokators un cariskās izspiedzes (ochrankas) aģents.

Grūtups nemin ne vārda par to, ka liberālais reformators Stolipins brutāli izrēķinājās ar 1905. gada revolūcijas dalībniekiem, tostarp latviešiem. Bija taču soda ekspedīcijas, "Stolipina vagoni", kuŗos veda arestantus, "Stolipina kaklasaites" jeb karātavu cilpas...

Grūtups nemin ne vārda arī par to, ka, sākot ar 19. gadsimta septiņdesmitajiem gadiem, daudzi jo daudzi revolūcionāri rīkoja atentātus pret Krievijas caru, gubernatoriem, ministriem un šavēju un

bumbu metēju vidū bija gan muižniecības atvases, gan "mužiki", krievi, poļi un arī žīdi.

Piešķirdams Bogrovam, tāpat kā Lindermanam, noslēpumainu, baisu "auru", Grūtups stāsta, ka nopratināšanā Bogrovs esot teicis: vispār viņš gribējis nošaut caru Nikolaju II, "bet tad nodomājās, ka šāds solis nāks par sliktu ebrēju tautai: tad (...) sāksies ebrēju grautiņi". Manuprāt, šāds Bogrova apsvērumus runā viņam par labu, bet Grūtups maļ savu maļamo: Bogrovs šāvis uz Stolipinu kā uz "vienu no labākajiem un gudrākajiem krieviem", drausmīga naida apsēsts. Kas tas par naidu? Grūtups tūdaļ citē kādu rabinu Šimonu, kuŗš, kā rakstīts grāmatā Mehila (acimredzot no t. s. Bābeles Talmuda - *F. G.*), esot aicinājis: "Labāko no gojiem (nežīdiem - *F. G.*) nogalini."

Šādi un līdzīgi citāti bija lasāmi laikrakstā *Tēvijā* 1941. gada vasarā un rudenī. Ar šādiem citātiem toreiz tika motīvoti citi šāvēji, un šie šāvieni vēl ilgi atbalsojās Bīķerniekos un Šķēdes kāpās.

Tumšajos viduslaikos "neticīgos" nolādēja visu konfesiju spre-

diķotāji, un musulmaņu imami to dara vēl šobaltdien.

Bet nē, Grūtupam ar rabinu Šimonu nepietiek, viņš sauc talkā arī Vinstonu Čerčilu, kas uzsvēris, ka t. s. oktobra revolūcija ir ebrēju boļševiku darbs. Grūtups uzsver: "Un kārtējo reizi mēs pārliecināties, cik bīstams var būt šāds ebrēju revolūcionāru ekstrēmisms." Un vēl: "Ja Lindermanu - tāpat kā Mordechaju Bogrovu - piedabūtu uz atklātību, mēs noteikti ieraudzītu, ka viņā nav nekā svēta un naidis ir augstākais dievs." Atkal nāk prātā *Tēvijā* lasītais par starptautisko židismu.

Bet Grūtupam, protams, ir arī viens "labais židiņš" - Kirovs Lipmans. Šaubos vai Lipmans par šādu komplimentu priecātos...

Paliek vēl otrs nacistu bubulis - **masoni jeb brīvmūrnieki**. Te vārdu ņem - tā sakot, no otra gala - SC frakcijas deputāts, *Vesti Segodņa* slejinieks Nikolajs Kabanovs, kas 16. februārī šis avīzes pielikumā *Vesti* nāk klajā ar plašu apcerējumu: "*Masoni pie varas LR*".

Šoreiz tiek "atmaskots" nevis ebrējs Lindermans, bet latvietis Ilmārs Latkovskis, Nacionālās apvienības deputāts, kas vada vienu no Saeimas komisijām. Kabanovs mūs informē, ka Latkovskis ir augstas raudzes brīvmūrnieks: viņš darbojas biedrībā *ĀSR* -

Ancient and Accepted Scottish Rite. Tajā viņš ir 33. pakāpes masons, liels priekšnieks.

Tālāk Kabanovs vēsti par masonu ložu pirmsākumiem, par to, ka brīvmūrnieku emblēma - trijstūris jeb piramīda ar visu redzošo aci vidū - grezno ASV viena dolara naudas zīmi. Šausmas! Kabanovs mūs informē, ka no 31. marta līdz 2. aprīlim kādā vientuļā muižā (!) *Elijas nams* notikšot vērienīgs Latvijas masonu saiets. Viens no lektoriem būšot pazīstamais mācītājs Juris Rubenis, un Kabanovs ir neizpratnē: ko tur meklē šis luterāņu garīdznieks?

Kabanovs, protams, neizmirst pieminēt LR eksprezidenti Vairu Viķi-Freibergu, kas atzinusies, ka bijusi biedre rozenkreiceru ordenī, kur viņai bijis mistisks pārdzīvojums.

Beigās Kabanovs pauž nepatiku par to, ka LR likumi aizliedz balotēties vēlēšanās bijušiem kompartijas un Interfrontes aktīvistiem, bet politiķiem ir ļauts piedalīties "slepenās biedrībās, kuŗu vadība atrodas tālu Rietumos".

Te nu redzam starptautisko židismu un brīvmūrniekus - pa abi gali. Tāpat ir pamats runāt par **Grūtupa-Kabanova paktu**, vai ne?

Franks Gordons

Atgriešanās

Kā jau to varēja paredzēt, Krievijas prezidenta vēlēšanās uzvarējis Vladimirs Putins. Čekists atgriežas prezidenta krēslā, un atliek vien cerēt, ka turpmāko mēnešu un gadu notikumi Krievijā neietekmēs Latviju un Eiropu pārāk skarbi.

Jāpiebilst, ka Latvijā izveidotajos Krievijas prezidenta vēlēšanu iecirkņos nobalsojuši 21 895 Krievijas pilsoņi. Visvairāk balsu atdots par līdzšinējo Krievijas premjeru Vladimiru Putinu.

Savukārt Latvijā uz politiskās skatuves atgriežas **Einars Repše** - kopā ar visai savdabīgu „kompaniju”. Repšes vadībā nodibināta biedrība **Latvijas attīstībai**, un bijušais politiķis neizslēdz arī iespēju izveidot partiju. Biedrībā pašlaik apvienojušies uzņēmējs Olafs Berķis un bankieris Valerijs Belokoņs, *Vienotības* biedrs un Rīgas domes deputāts Edgars Jaunups, savulaik no *Jaunā laika* izslēgtais Repšes līdzgaitnieks Dans Titavs, miljonāri Donāts Vaitaitis un Uldis Mierkalns, *Vienotības* priekšvēlēšanu kampaņas veidotājs Ainārs Šcipčinskis un aģentūras LETA valdes priekšsēža vietnieks Agris Strautnieks, kā arī tiesību eksperte, bijusī Repšes padomniece Baiba Fromane. Jāpiebilst gan, daudziem biedrības dibinātājiem nav visai spoža reputācija.

Olafs Berķis, kā zināms, pieder pie Aivara Lemberga tagadējiem pretiniekiem, kaut arī savulaik ar Lembergu strādāja plecu pie pleca un domstarpību viņiem nebija. Vēlāk, kad abi kļuva par sīvākajiem ienaidniekiem, presē ik pa

brīdim varēja lasīt trilleru cieniņus stāstus, kuŗš kuŗam ko atņēmis un kādas telpas ieņēmis, izmantojot gan apsardzes vīrus, gan policiju.

Bet bijusī *Jaunā laika* Rīgas domes priekšvēlēšanu kampaņas vadītāja un finanču ministra Einara Repšes padomniece Baiba Fromane 2010. gadā kļuva par valdes priekšsēdi uzņēmumā „*Biroju centrs Ezerparks*”. Uzņēmumā 31,5% kapitāldaļu piederēja savulaik Rīgas pilsētas galvas Gundara Bojāra vadītajai SIA „*Mežaparks SPV*”, kuŗas faktiskā īpašniece ir Krievijas oligarha Viktora Vekselberga „*Renova Group*”. Tieši finanču ministra padomniece valsts pārvaldes reformu un vadības jautājumos B. Fromane 2010. gadā bija konkurs komisijā, kas izvēlējās jauno VID ģenerāldirektoru. Un tomēr fakts, ka viņa pārgājusi darbā uz kompaniju, kas nodarbosies ar VID ēkas celtniecību, Fromanei nekādas problēmas neradīja.

Bankieris Valerijs Belokoņs ir visnotaļ odioza personība, stāsti par viņa projektiem un politiskajām simpatijām aizņemtu ne vienu vien lapašpusi. Droši vien interesantākais fakts ir tas, ka Belokoņa banka aizdevusi Repšem aptuveni miljonu latu.

Par Edgaru Jaunupu neko daudz jau agrāk rakstītajam piebilst grūti - *Vienotības*, agrāk *Jaunā laika* kasieris, kas naudu ievāca pēc vienošanās principa: tu man, es (partija) tev, acimredzot jūtas mazliet atbildīts malā un arī sponsoriem dotos solījumus tagad grūtāk izpildīt. *Vienotības* vadītāji pēdējā laikā pabidijuši Jaunupu mazliet tālāk no saviem varas krēsliem, jo Jaunups meta uz par-

tiju pārāk lielu un melnu ēnu - pārāk bieži dažādās krimināllietās par kukuļošanu un varas ļaunprātīgu izmantošanu parādījās viņa, Jaunupa, kā sarunu dalībnieka vārds. Jaunups jau paspējis publiski paust savu topošās partijas redzējumu: pašlaik valstī jāizbeidz darba kārtībā par prioritāriem izvirzīt nacionālos jautājumus, tā vietā uzmanība jāvelta ekonomikai un attīstībai. Skaidrojot savu aizvirzīšanos no *Vienotības* un to, kāpēc izveidota biedrība, viņš sacīja, ka jau neilgi pēc 11. Saeimas vēlēšanām visai spilgti iezīmējās šī nacionālā jautājuma izvirzīšana priekšplānā un darbam koalīcijā izvēlēta Nacionālā apvienība. Tomēr, pēc Jaunupa domām, valdībā būtu vajadzējis ņemt *Saskaņas centra* (SC) politiķus, kuŗi tur darbotos līdz ar latviešu politiķu stabilitu vairākumu. Viņš arī pauda, ka jaunās biedrības aktīvistu vidū esošie uzņēmēji Valerijs Belokoņs, Olafs Berķis un citi būs „jaunas oligarhijas sākums”, kura būšot citādāka, nekā iepriekšējā.

Dans Titavs vienmēr ir bijis tāds kā pelēkais kardināls, Repše viņu gandrīz klausīja uz vārda, bet nekad tā isti nav bijis skaidrs, kā intereses Titavs aizstāv. Tiesa gan, runājis viņš vienmēr skaisti un viņa raduraksti arī izskatās labi, jo tur bijuši dažādi padomju laika disidenti.

Ar vārdu sakot, šī biedrība neraisa uzticamību. Godīgi sakot, tā rada zināmas asociācijas, un tā vien gribas sacīt, ka maza saujiņa mafijas ir legalizējusies. Ne velti publiski jau izskanējuši salīdzinājumi - biedrība esot kā mafijas sūtīta zivs galva Āboltiņai par brīdinājumu. Domāju, ka Repše

ir pierunāts un pārliecināts, lai pārējo „biedru kopai” būtu karogs ar bijušās slavas atblāzmu. Iespējams, ka Repše tic visam, ko tagad saka, bet, manuprāt, pārējie gan kaļ paši savus plānus.

Protams, var vaicāt, no kā un kāpēc vajadzētu brīdināt Solvitu Āboltiņu? Manuprāt, *Vienotība* ar Jaunupa palīdzību tika pie lielas naudas apmaiņā pret dažādiem solījumiem sponsoriem. Solījumi tagad jāpilda, bet tas vairs nav tik vienkārši kā agrāk. Iespējams, ka biedrība ir kā brīdinājums: nepildīsiet solījumus, mēs „uztaisīsim” partiju un būsīm jums konkurenti pašvaldību vēlēšanās. Gan nedomāju, ka šī partija nākamā gada pašvaldību vēlēšanās spēš pārvarēt piecu procentu barjēru un, pat ja tā notiks, pāris deputātu Rīgas domē nekādu lielo varu nesola.

Bet atņemt balsis *Vienotībai* topošā partija var. Situācijā, kad *Vienotība* pamazām zaudē atbalstītājus, katrs vēlētais var kļūt zelta vērts.

Starp citu, **Valsts prezidents Andris Bērziņš** populāritātes ziņā ir apsteidzis Ministru prezidentu Valdi Dombrovski un Saeimas priekšsēdi Solvitu Āboltiņu. „Latvijas fakti” februārī veiktais pētījums liecina, ka prezidentu Andri Bērziņu pozitīvi vai drīzāk pozitīvi vērtē 55,6% aptaujāto pilsoņu un gandrīz tāpat - arī visi respondenti. Ministru prezidentu pozitīvi vai drīzāk pozitīvi vērtē 50% pilsoņu un 47,3% no visiem aptaujātajiem, bet Saeimas priekšsēdi - 35,8% pilsoņu un 33,7% no visiem respondentiem.

Ļoti iespējams, ka prezidenta populāritāti veicinājis viņa paziņojums par latviešu leģionāriem: patlaban ap Latviešu leģionu saceltā jezga ir vērtējama kā mērķtiecīga Latvijas valsts pazemošanas un nomelnošanas kampaņa,

kam nav nekādas reālas saistības ar objektīvu vēstures izvērtēšanu un izpratni. Prezidenta preses dienests atgādināja, ka Latviešu leģiona saistība ar SS bija formāla. Tas bija nacistu okupācijas varas lēmums Latviešu leģionu iekļaut *Waffen SS* spēkos. To 1950. gadā ar īpašu lēmumu atzina arī ASV. Sabiedrotie Nirnbergas tribunāla laikā bijušajiem latviešu leģionāriem uzticēja apsargāt galvenos nacistu kaŗa noziedzniekus. Neviens latviešu leģiona virsnieks vai kaŗavīrs nekad nav bijis nacistu partijas biedrs. Preses dienests arī uzsvēra, ka Latviešu leģions Otrā pasaules kaŗa gados kā frontes vienība nav piedalījies soda ekspedīcijās pret civiliedzīvotājiem vai pastrādājis noziegumus pret cilvēci. Leģions tika izveidots kā kaujas vienība un pamatos cīnījās Austrumu frontē. Vairākkārt pieminēto nacistu okupācijas laika soda vienību - „Arāja komandu” - izveidoja 1941. gadā, kad Vācijas karaspēks iebruka Latvijā, un tā tiešām pastrādāja smagus noziegumus pret civiliedzīvotājiem, tajā skaitā bija iesaistīta holokausta noziegumos. Latviešu leģionu, kā zināms, saformēja 1943. gadā. „Arāja komandu” Otrā pasaules kaŗa beigū posmā 1944. gadā iekļāva leģionā. Bet tas nekādā veidā neliecina, ka Latviešu leģions būtu atbildīgs par tās pastrādātajiem noziegumiem. Līdz ar to likt vienlīdzības zīmi starp šo soda vienību un visu Latviešu leģionu ir vismaz neko-rekti, pauda Valsts prezidenta preses dienests. Prezidenta nostāja tāpat ir skaidra un saprotama. Atliek gaidīt, ka arī citos jautājumos skaidra un saprotama būs gan Prezidenta, gan vadošo Latvijas politiķu nostāja.

Sallija Benfelde

Sallija Benfelde

„Es tiešām esmu kritizējis integrācijas politiku Latvijā”

Nils Muižnieks: "Es nezinu tādus cilvēktiesību standartus, kas regulē valodas lietošanu bērnodārzos. Es atbalstu to, lai bērnodārzi būtu pieejami un lai tajos tiktu lietota latviešu valoda – tas dotu labumu visiem"

Šogad, 24. janvārī, Eiropas Padomes (EP) Parlamentārā Asambleja (PA) ievēlēja Latvijas Universitātes Sociālo un politisko pētījumu institūta direktoru **Nīlu Muižnieku** par EP Cilvēktiesību komisāru. Strasbūrā, EP mītnē, Muižnieks strādās sešus gadus un savu darbu sāks no 1. aprīļa.

Tātad jūs būsiet tas cilvēks, kuŗš turpmākos sešus gadus pārmetīs Latvijai, ka tā neievēro cilvēktiesības? Līdz šim to ik pa laikam esam dzirdējuši no EP cilvēktiesību komisāra.

Pirmām kārtām jāteic, ka cilvēktiesību komisāra funkcija nav kritizēt, bet palīdzēt, nākot ar padomiem, faktiem un situācijas analīzi un atrodot dialogu gan ar valdību un parlamentu, gan ar tiesībsargu. Otrkārt, – Eiropas Padomē ir 47 dalībvalstis, un diez vai Latvija būs tā valsts, uz kuŗu es kā komisārs braukšu vispirms. Protams, man jābrauc uz visām 47 dalībvalstīm, bet ir dažas valstis, kuŗas komisāra uzmanību vienmēr ir piesaistījušas biežāk un kuŗas sagādā visvairāk lietu Eiropas Savienības Cilvēktiesību tiesā. Ir piecas valstis, kas nodrošina 60% no visām cilvēktiesību tiesas lietām: Krievija, Rumānija, Ukraina, Turcija un Itālija. Pašreizējais cilvēktiesību komisārs iesaistījās situācijas risināšanā, piemēram, pēc apšaudes Armēnijas parlamentā, pēc Gruzijas – Krievijas kara, jo cilvēktiesību komisāra institūcija ir neatkarīga un spēj ātri reaģēt.

Cik liela ietekme Eiropas Padomē ir Krievijai?

Domāju, ka Krievijai ir liela ietekme kopējā EP organizācijā, jo Krievija ir viena no tām valstīm, kuŗa sniedz lielu devumu EP budžetam, diezgan daudz ierēdņu EP struktūrās ir no Krievijas, bet nevar teikt, ka Krievija nosaka EP dienaskārtību. Kā eksperts esmu strādājis vienā no EP struktūrām sešus gadus un pēdējos divus gadus to arī vadīju, bet nejutu no Krievijas nekādus ieteikumus, norādes vai spiedienu. Manuprāt, ir jānošķir Eiropas Padomes politiskais un cilvēktiesību darbs. Politisko darbu vada ģenerālsēkretārs un Parlamentārā Asambleja (PA). Politiskie ziņojumi PA par Krieviju ir visai kritiski. Vismaz es no savas pieredzes nevaru teikt, ka EP vada Krievija, nopietni ietekmējot tās darbu.

Cik liela vispār Eiropā ir Eiropas Padomes ietekme? EP dod padomus, un tos var uz klausīt, bet neievērot.

No vienas puses, padomus var neievērot, bet, no otras puses, ir sankcijas gadījumiem, kad tie netiek ievēroti. Visbeidzot ir Eiropas Savienības Cilvēktiesību tiesa, kuŗas lēmumi ir obligāti. Šī tiesa ir daļa no EP, tā var piespiest izmaksāt kompensācijas. Nauda ir tas mehānisms, ar kuŗu palīdzību var piespiest mainīt likumus un ievērot cilvēktiesības. Ir arī citas institūcijas, piemēram, Eiropas Komiteja spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas rīcības vai soda novēršanai. Tā ir efektīva institūcija, jo tai ir tiesības apciemot jebkuŗu slēgta tipa iestādi – policijas iecirkni, ieslo-

dzījuma vietu, psihoneiroloģisko slimnīcu. Jau tas vien, ka eksperti uz turieni brauc, bieži vien liek veikt uzlabojumus. Protams, ne vienmēr, bet ļoti bieži. Eiropas Komisija pret rasismu un neiecietību, ko es vadīju, un Vispārējās konvencijas par nacionālo minoritāšu aizsardzību Konsultatīvā komiteja sastopas ar ļoti dažādām situācijām. Reizēm šo EP institūciju darbs nes labus rezultātus, bet ir gadījumi, kad tādu nav, jo viss ir atkarīgs no situācijas konteksta. Piemēram, manam priekšgājējam cilvēktiesību komisāra amatā bija ļoti labs dialogs ar Turcijas valdību, viņš prata viņus profesionāli uzrunāt, pārliecināt ar analīzi, kas balstīta uz faktiem, varētu sacīt – pareizajā toņkārtā. Rezultātā izdevās palīdzēt risināt ar cilvēktiesībām saistītos jautājumus Turcijā. Cik zinu, arī armēņi bija ļoti apmierināti ar to, kā cilvēktiesību komisārs palīdzēja viņiem risināt krīzes situāciju. Savukārt atsauksmes par komisāra iesaistīšanos Gruzijas – Krievijas pēckara situācijā bija pretrunīgas. Ar vārdu sakot, rezultāts ir ļoti atkarīgs no situācijas konteksta un profesionālītes.

Vai ir pamats bažām, ka kādā no 47 EP dalībvalstīm šobrīd ir politiskodzītie un ka pret viņiem tiek izmantotas fiziskās un morālās spīdzināšanas metodes?

Jāteic, ka juridiski nav jēdziena „politiskodzītais”, bet pašlaik, piemēram, ir asas diskusijas starp EP Parlamentāro Asambleju un Azerbaidžānu. PA grib apmeklēt atsevišķus cietumus un tikties ar atsevišķiem ieslodzītajiem, bet Azerbaidžānas valdība ziņotājam no EP nedod vīzu. Savukārt Cilvēktiesību komisāram ir mandāts sadarboties ar pilsonisko sabiedrību, un tās locekļi ir gan cilvēktiesību aktivisti, gan žurnālisti, gan dažādu sabiedrības grupu pārstāvji. Bet komisāram nav mandāta sadarboties ar atsevišķu cilvēku un risināt viņa lietu, komisāram jāskatās sistēma un ar to saistītās problēmas. Ja komisārs redz, ka tiesu sistēma ir politizēta un ar tās palīdzību tiek risināti politikas jautājumi, tad viņam ir jādara viss iespējams, lai mai-

nītu tādu sistēmu. Komisāram nav jāsaka, ka šis cilvēks, lūk, ir politiskodzītais un jums viņš jāatbrīvo. Komisāram jāskatās, ka jāmaina soda kritēriji tiesu sistēmā. Nesen EP Cilvēktiesību komisārs nāca klajā ar ziņojumu par Ukrainas tiesu sistēmu. Viņš nerunāja par Jūliju Timošenko (bijusī Ukrainas premjere, tagad notiesāta ar septiņiem gadiem cietumā – aut.), bet par tiesu sistēmu. Par individualajiem gadījumiem vairāk runā Parlamentārā Asambleja. Ja runājam par tiesām EP dalībvalstīs, tad ir atsevišķas tiesas, kas ir politizētas un nav pietiekami neatkarīgas, kuŗās ir apšaubāmas procedūras un tamlīdzīgi. Ir skaidrs, ka milzīgas problēmas ir Baltkrievijā, bet tā nav EP dalībvalsts – tomēr iepriekšējais Cilvēktiesību komisārs ar šīs valsts cilvēktiesību pārstāvjiem vairākas reizes ir ticis Polijā un Ukrainā.

Intervijai ar jums jau pēc ievēlēšanas Cilvēktiesību komisāra amatā kāds krievu laikraksts bija ielicis virsrakstu: „Latvija atstumj krievus”. Vai tiešām mēs tā darām?

Neatceros, ka tā būtu teicis, bet es tiešām esmu kritizējis integrācijas politiku Latvijā un domāju, ka it īpaši pēdējos gados ir bijis daudz kļūdu. Ir bijusi stagnācija un atsevišķās jomās pat regress.

Kas ir mazākumtautība jeb nacionālā minoritāte? Latvijā ļoti bieži tas tiek skaidrots pēc vajadzības un ieinteresētības šajā jautājumā.

Tiek uzskatīts, ka ir vairākas pazīmes, kas raksturo piederību nacionālajai minoritātei: kādas tautības cilvēki ir skaitliskā mazākumā un viņiem ir saikne ar attiecīgo valsti ilgākā laika posmā, viņi vēlas uzturēt un attīstīt savu identitāti. Ko nozīmē saikne ilgākā laika posmā, tiek skaidrots dažādi – vieni uzskata, ka valsts teritorijā tautība ir dzīvojuši vismaz 100 gadus, otri saka, ka ir jāpabeidz skola šajā valstī un tātad jābūt vismaz 18 gadus vecam. Vairākums ekspertu uzskata, ka saikne ar valsti nozīmē, ka šie cilvēki ir pavalstnieki. Nav vienas juridiski pieņemtas definīcijas. Ratificējot EP minoritāšu konvenciju, katra

valsts pati definē, ko tā uzskata par minoritāti. Latvija ir definējusi, ka etniskā minoritāte ir skaitliskā mazākumā, atšķiras no latviešiem kultūras un valodas un reliģijas ziņā, ir pavalstnieki un vēlas uzturēt savu identitāti. Vēl ir teikums, ka nepilsoņi, kas identificē sevi ar kādu no nacionālajām minoritātēm, var baudīt visas tās pašas tiesības, kas paredzētas minoritātēm, ja vien kādā jautājumā likums neparedz citādi. Taču minoritāšu tiesības atšķiras ar to, ka tajās daudzas lietas nosaka pieprasījums. Tātad, ja cilvēks pēc tautības, piemēram, ir krievs, bet neuzskata, ka pieder minoritātei un tas viņu neinteresē, tad valstij nav pienākums nodrošināt viņam minoritāšu tiesības.

Kādas tiesības pienākas nacionālajām minoritātēm un vai Latvija tās nodrošina?

Ir trīs plaši tiesību bloki: diskriminācijas aizliegums, līdzdalības tiesības lēmumos, kas skar minoritātes, un pasākumi, lai aizsargātu un veicinātu identitātes saglabāšanu.

Cik EP dalībvalstīs valsts financē nacionālo minoritāšu skolas viņu valodās?

Situācija ir ļoti dažāda. Ir atsevišķas valstis, kas ļoti daudz financē minoritāšu izglītību – Latvija, Austrija, Spānija, Ungārija, Rumānija, Bulgārija, arī Igaunija un Lietuva. Ir valstis, kas to nedara nemaz, piemēram, Nīderlande, Francija, Lielbritānija. Ir valstis, kas minoritāšu skološanu nacionālajā valodā pilnībā atstāj privātajam sektoram – piemēram, Lielbritānijā. Tātad šajā jautājumā nav stingra juridiska kritērija. Par Latviju un Igauniju EP ir lēmusi, ka apmācība valodu attiecībā 60 pret 40 atbilst Konvencijai un galvenais ir nodrošināt izglītības kvalitāti. Uz kopējā Eiropas fona izglītības jautājumā Latvija izskatās labi. Sliktāk Latvija izskatās jautājumā par to, ka valodas likumā nav jēdziena „minoritāšu valoda”, bet visas valodas, kuŗas nav latviešu, ir svešvalodas; tajā, ka iesniegumi vietējā līmenī, neatkarīgi no minoritātes lieluma, jāraksta tikai valsts valodā; ierobežojumi citu valodu lietošanai paredzēti arī visā privātajā sektorā.

Vai tas nav absurds, ka Latvijā visur nav iespējams sazināties latviešu valodā? Es nerunāju par ģimenēm un draugu loku – arī veikalā un taksametā ne vienmēr saprot, ko saka klients.

Eiropā un arī Amerikā, ņemot vērā migrantu pieplūdumu, tā notiek aizvien biežāk. Diemžēl tas, ka cilvēkam savā valstī ir tiesības jebkur sazināties valsts valodā, neietilpst cilvēktiesību jēdzienā. Domāju, ka ir veidi, kā apgūt, veicināt un aizsargāt latviešu valodu atbilstoši cilvēktiesībām un ir veidi, kas ar tām ir pretrunā.

Ja Latvija likumā ierakstītu, ka krievu valoda ir minoritātes valoda, vai tad pašvaldības, kuŗas to vēlas, varēs pieņemt iesniegumus arī krievu valodā? Vai tad nevajadzēs rakstīt visus valsts un pašvaldību dokumentus krievu valodā, uz ielu nosaukuma plāksnītēm likt uzrakstus arī krievu valodā un tamlīdzīgi?

Ja rūpīgi palasa minoritāšu konvenciju un viedokļus par dažādām valstīm, tad var redzēt, kā šīs tiesības tiek īstenotas, un tas nenozīmē, ka visa dokumentācija un vēl citas lietas ir minoritāšu valodā. Ja ir pieprasījums, ja tas ir izdarāms un neprasa lielus izdevumus, valsts var nākt pretī un pieņemt iesniegumus un atbildēt uz tiem minoritātes valodā. Partiesībā Latvijā tas jau notiek un jautājums ir, vai šo procesu legalizēt. Jā, šobrīd tas ir pretrunā ar likumu, un domāju, ka likumu varētu piemērot realitātei. Turklāt jautājums jau nav tikai par krievu valodu – Daugavpilī, piemēram, varētu būt pieprasījums pēc poļu valodas saziņai ar pašvaldību. Nedomāju, ka tas kaut kādā veidā apdraudētu latviešu valodu. Vēl gribu teikt, ka lietuviem, poļiem un arī daļai krievu Latvijā ir ļoti dziļas saknes, tāpēc diez vai var salīdzināt krievu, poļu vai lietuviešu valodu, piemēram, ar japāņu valodu un noteikt tām svešvalodas statusu. Latvijas poļi, lietuvieši un daudzi krievi ir mūsējie, bet mēs pret viņiem izturamies kā pret svešiniekiem.

Daudzās Eiropas valstīs ir kvota, kas nosaka, cik ilgi cilvēkam, kas nav šīs valsts pilsonis, jānodzīvo pašvaldības teritorijā, lai viņš varētu balsot pašvaldību vēlēšanās. Vai, jūsuprāt, tas neapdraudēs latviešu valodu un latviskumu, ja Latvija atļaus pašvaldību vēlēšanās balsot visiem nepilsoņiem, kas te kādu laiku nodzīvojuši?

Ja Eiropas Savienības pilsoņi Latvijā ir nodzīvojuši sešus mēnešus, viņi var piedalīties tās pašvaldības vēlēšanās, kuŗas teritorijā viņi dzīvo. Domāju, ka Latvijas nepilsoņiem varētu piemērot tādu pašu kvotu. Vai mūsu pilsoņi, kas te dzīvojuši gadus divdesmit, ir sliktāki par kādu britu vai slovaku, kas te nodzīvojis pusgadu? Vai viņi labāk orientējas Latvijas situācijā?

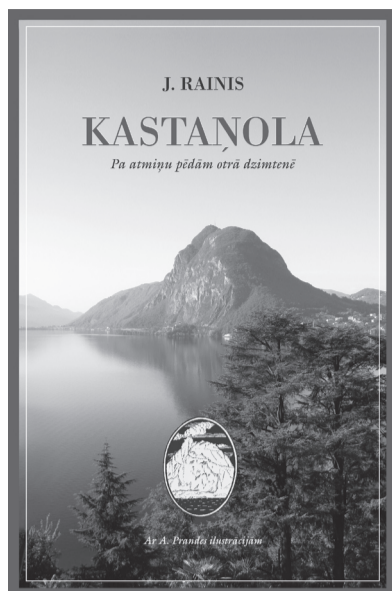
Baidos, ka Eiropas Savienības pilsoņiem varētu būt pavisam cita izpratne par brīvību, neatkarību, demokrātiju utt. Ja balsošanā piedalīsies arī nepilsoņi, lielās Latvijas pilsētas atkal varētu kļūt par pārkrievojamām teritorijām ar padomju laika dzīvesstilu.

Teiksim tā – Eiropas prakse šajos jautājumos ir dažāda. Ir dažas valstis, kas to atļauj, un ir valstis, kas to neatļauj. Lietuvieši un igauņi atļauj, mēs neatļaujam. Neesmu gan manijis, ka Lietuva vai Igaunija tāpēc būtu sabrukusi.

Vai tas būs cilvēktiesību pārkāpums, ja Latvijā būs nevis valsts un pašvaldību financētie atsevišķie bērnodārzi, kuŗos nodarbības notiks latviešu un krievu valodā, bet visi dārziņi darbosies tikai latviešu valodā?

Domāju, ka tas nebūtu cilvēktiesību pārkāpums. Es nezinu tādas cilvēktiesību standartus, kas regulē valodas lietošanu bērnodārzos. Es atbalstu to, lai bērnodārzi būtu pieejami un lai tajos tiktu lietota latviešu valoda – tas dotu labumu visiem.

Par Raiņa grāmatu „Kastaņola”

Tālā zeme, mīļā tauta,
Devi otru dzimtu zemi
Manim, tevī nedzimušam.
Vai vēl vairāk dosi?
Mīlēt trešu dzimtu zemi:
Jaunu dzīvi – atdzimteni?

Tie ir pirmie Raiņa vārdi grāmatā „Kastaņola. Pa atmiņu pēdām otrā dzimtenē”.

Raiņa grāmata, ko tagadnes latvietis (šķiet) vismazāk no Raiņa būs lasījis. Grāmatas sastādītāja Gundega Grīnuma komentāros raksta: „... kopš 1927. gada tā atsevišķā izdevumā nav publicēta. Trīs reizes tā iekļauta Raiņa kopoto rakstu izdevumos – divreiz Padomju Latvijā un vienreiz – trimdā.” (J. Abuča izd. 17. sēj.) Šo savu darbu Rainis sacer, būdams jau izglītības ministrs

Latvijā, savā atvaļinājumā Šveicē 1927. gada augustā. Tā dod ieskatu viņa un Aspazijas 14 dzīves gados (1906-1920), ko viņi vadīja Šveicē, italiešu kantonā Tičinā, nomaļā ciemā Kastaņolā pie Lugāno ezera. Rainis jau sen bija lolojis sapni aprakstīt šo dzīves posmu, kurā viņš juties savā radošā darba zenītā. Latvijā pārbraukušu šejienes spraigais dzīves temps un neierastais sabiedriski politiskais darbs dzejnieku bija nokausējis fiziski un garīgi. Atvaļinājums bija domāts „nervu uzlabošanai” Austrijas kalnu kūrortā, bet spontānā sastapšanās ar gleznotāju un Raiņa kopoto rakstu ilustratoru A. Prandi pēkšņi mainīja plānus. Viņi abi devās tieši uz Lugānu, steigā nepaņemot līdzī iekrātus materiālus un piezīmes par šo vietu. G. Grīnuma „Ievadā” piemin Raiņa vārdus: „...ja es nebūtu šo gadījumu satvēris, kā romieši tvēra savu Fortūnu,... tad es gan nekad nebūtu uzrakstījis savas atmiņas par Kastaņolu.”

Grāmata nav bieza – Raiņa teksts ir tikai 150 lappusēs kopā ar A. Prandes melnbaltiem un krāsu attēliem. Bet tā ir bagāta un daudzveidīga. Sākumā biografiskas ziņas par Raiņa un Aspazijas, toreiz izbēgušo trimdnieku, ierašanos pēc Čiriches Lugānā, salīdzinot ar tagadni, kur jaunības jūsmā ir rūgta smeldzes garša. Bet tēlainās atmiņu ainas izjauc tā laika apspiestības un brīvības alčēju ēnas, kas liek stāstīt par dažādiem politiskiem trimdinie-

kiem, kuri saistīti ar šo apkārtni. Tāds, izrādījās, bija Kārlis Kataneo (*Carl Cattaneo*), kuŗa namiņš bija kļuvis par abu dzejnieku pirmo mitekli. Viņam vēltas vairākas lappuses. Ceļā no ciema uz Lugānas pilsētu ir daudzas vēsturiskas vietas saistībā ar trimdniekiem. Ar dižu marmora plāksni ir godāts Kataneo centienu biedrs, šeit dzīvojošais Džuzepe Madzīni (1805-1872), kas dēvēts par vienotās un republikāniskās Itālijas apustuli. Rainis jūt dziļu cieņu pret tičiniešu brīvības mīlestību un viņu demokrātisko principu stingrību. Ar respektu un iejūtu aprakstītas apkaimes ievērojamākās vietas – Vilhelma Tella piemineklis, Sansalvatora kalns ar virsotnē 1830. gadā apglabāto poļu pretestības un trimdnieku Radoņski (1790-1830). Ceļi, viņu pastaigu un atpūtas vietas, kapsētas, pilis ar parkiem. Stāstīts par tičiniešu parāzām, ēdieniem, īpatnībām un viņu vērtējumiem.

Lai sakausētu šo daudzējādo vielu un padziļinātu tās personisko izjūtu, Rainis liek lietā savu dzeju – lasām gandrīz 20 dažāda garuma vārsmas, pie kuŗām šad tad jāapstājas ilgāk, tās pārlasot. Vietējo kolorītu pastiprina iestarpinātās (apmēram desmit) tičiniešu tautsudziesmas, kā arī tičiniešu himna Raiņa atdzejojumā. Rainim bija arī kontakts ar tičiniešu dzejniekiem, un Elmo Patocki (1906-1980) viņam bija atsūtījis savu dzejoļu krājumu, no kuŗa šeit publicēti vairāki Raiņa atdzejojumi.

Lai Kastaņolas manuskriptam pieaudzētu vajadzīgo lappušu skaitu, par ko bija noligts ar izdevēju Ansi Gulbi agrāk, Rainis bija nolēmis tam pievienot jau presē drukātos fragmentus no apcerējuma „Uz zilo tāli”. To viņš bija rakstījis gadu iepriekš pavasarī pēc brauciena uz Franciju, kad dažas dienas bija iegriezies Šveicē, Lugānā. Šī grāmata tās ir tikai 10 rakstītas lapas. Bet, tā kā tās saistītas ar Kastaņolu par to pašu pagājušo laika posmu, tās nevis atkārtoti, bet kaut kā pastiprina pagātnes esamības tiešumu Raiņa izjūtā: *Es senas takas staigāju/- ir vēl tās pašas ainas./ Es viņās sevi meklēju:/ak, nau, ak, kā viss mainās!*

Grāmatas kvalitāti ceļ arī literātūrzinātnieces Gundegas Grīnumas rūpīgais darbs. Pirmizdevuma teksts ir precizēts, salīdzināts ar Raiņa rokrakstu un labotas radušās kļūdas, piemēram, 172. lappusē prof. Niedermaiera vietā jābūt „Niederman” u. c. Papildināti vēsturiski fakti, norādes, izlaboti ilustrāciju paraksti. Agrāk lietotā „Kastaņola” rakstība mainīta pēc Raiņa oriģinālrakstības – „Kastaņola”. Saglabāts Raiņa stils un pareizrakstība, piemēram, „nau”, „gadījens” u. c. G. Grīnuma piemin arī nedaudz pirmsizdevuma recenzentus: Ed. Virzamu tā galīgi nepatīk. K. Dzīlleja raksta: „... katram lasītājam te pavērts skats uz līdz šim nepazīto...” Bet Līgoti Jēkabs: „... (Rainis) uzticīgs savai oriģinalitātei. Svešās vietas skatītas... kā viņš pats tās redz un izjūt.” Nešaubos, ka šie izziņas bagātie komentāri, ģeogrāfisko nosaukumu un personu rādītāji var iekārdināt lasītāju pa-

šam doties turp, lai uzzinātajam pievienotu paša iespaidus. Tagadējās emigrācijas jaunie cilvēki, kuŗi pārplūdināja Eiropu, – kas zin’ – varētu atvaļinājumā aizsauties uz turieni. Šādam nolūkam grāmatai pievienots **ceļvedis** ar Raiņa un Aspazijas trimdas vietām, maršrutu shēmas ar svarīgāko objektu norādēm un dažāda garuma ekskursiju veidiem.

Iespējams, atmiņu grāmata „Kastaņola” nav pieskaitāma pie Raiņa „dīzdarbiem”, bet arī mūsdienās tā ir literāri baudāma katram viduvējam latvietim. Raiņa proza viegli lasāma – teikumi īsi, sarunvalodas līmenis drusku novecojis, bet tāpēc interesants kultūrvēsturiski. Man pašai grāmata deva divējādu pārdzīvojumu. Pirmkārt – es satikos ar ļoti cilvēcīgo un personisko Raini, kas man atklājās kā laba tiesa 60 gadu vecuma vīrieši savās šaubās, vilšanās, vēlmē pēc jaunām iespējām, bet arī prieka, sajūsmas šūpās. Varēju iedzīvoties viņam līdzī, redzēju skaistumu viņa acīm, izpratu viņu sev tuvāku. Rainis var būt nesavaldīgs, kautrs un mīļš. Viņam var patikt aplausi, bet viņš klusumā notraus pa asarai. Taču trīs nedēļas viņš uzraksta „Kastaņolu”, ko pēc 85 gadiem es aizrautīgi lasu! Otrkārt – tā kā esmu Kastaņolā pavadījis pāris dienas, tad, lasot tagad, spodrināju savas atmiņas gan ar Raiņa vārdiem, gan Gundegas Grīnumas zināšanām. Nudien, Raiņa saulē atmiņas kļuva spožas un daudz spirtākas! Arī jūs, kas Kastaņolā esat jau bijuši, palasiet gan šo nelielo, bet labo grāmata!

V. Lasmane

„Talantīgi mirkli sprēgā”

Uģis Segliņš, *Lieso laiku laimes formulas, Dienas un nedienas, ziņas un neZiņas 2009-2011, apgāds „Mansards”, 2011.g., 270 lpp.*

Uģa Segliņa pirmais teikums „Es apskatu pasauli” rosina recenzentu veidot savu sakāmo trīsdalīgu, pastāstot vispirms, kas ir šis „es”, šis Segliņš, tad raksturojot viņa skatīto pasauli un beigās padomājot, kā šis pasaules skatīšanas process isti notiek.

Uģis Segliņš 20 gadus strādājis par Dailes teātra literārās daļas vadītāju, tulkojis lugas no angļu un krievu valodas. Viņš rakstījis arī scēnārijus televīzijas raidījumiem, stāstus, dziesmu tekstus un dzejoļus. Kad treknos gadus nomainījuši liesie laiki, viņš darbojies par tūristu gīdu ceļojumos uz ārzemēm, bet šobrīd ir lektors bakalaura studiju programmā „Audiovizuālā mediju māksla”. Sikāks apraksts par „žurnālistu un literātu” Segliņu lasāms uz grāmatas aizmugurējā apvaka.

Pasaule mūsu autoram ir pirmām kārtām Rīga ar savām ielām, ēdnīcām, veikaliem, izklaides vietām, cilvēkiem, svētkiem. Retumis atzīmēts kāds izbrauciens uz laukiem. Impulsi, kas gūti ārzemju ceļojumos ar tūristiem, viskoncentrētāk sastopami nodaļā „Tāltālās zemēs”.

Pasaules skatīšanas veids Segliņam ir ne gluži kā rakstniekam, bet krāšņāks un sulīgāks par caurmēra reportiera redzējumu. Grāmatā satilpināti vairāki simti sīkgabaliņu. Dažs garumā nepārsniedz aforismu, uz tādu labi var

attiecināt autora 23. lappusē lietoto vārdu „zibsnis”. Astoņas lappuses gaŗo apcerējumu par Rīgas torņiem savukārt varētu saukt par eseju. Ir divi īsi dzejoļi. Ja katram gabaliņam obligāti būtu jāsameklē piemērotākais žanra apzīmējums, pārējie būtu saucami par anekdotiem, humoreskām, miniatūrām, skicēm, bet visai grāmatai gluži labi šķīstu piemērojams reiz Reiņa Kaudzītes izvēltais nosaukums „Domu izteikumi”.

Tā kā italiešu drāmatikim Lui-dži Pirandello ir luga „Seši raksturi meklē autoru”, nelaiņš Segliņa simtiem vērojumu un vērtējumu lasītājs varētu teikt, ka viņa grāmata ir pilna vērtīgas vielas, kas vēl meklējas pēc kādas **pievienotas** vērtības, ko tai dotu „nogruntēšanās” kādā vienā tradicionālā dzejas vai prozas žanrā. Tomēr ar padomu vai pat priekšrakstu došanu stipri jāuzmanās. Segliņš pareizi saka, ka „pat visīkākajam stila korektora pielietojumam var būt neprognozējamas sekas: nejauši var aizkrāsot cilvēku pašu”. (45.) Gluži tāds pats cilvēka paša aizkrāsošanas drauds rodas, ja no asprātīga un nianšēta mazu piezīmju rakstītāja par **makti** grib iztaisīt vai nu dzejnieku, vai esejistu.

Gan dzejai raksturīgo domas blīvumu, gan simpātiska dzejnieka personības šarmu sekmīgi izstrāvo Segliņa lakoniskā īsproza.

Lūk, paraudziņš:

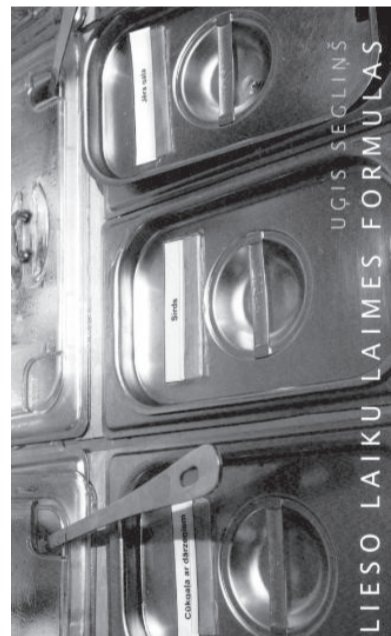
„Katru reizi, ejot lasīt lekciju, es kārtīgi nospodrinu kurpes.

Kaut arī tie ir varbūt tikai 2% no lekcijas kopiespaids.

Un tomēr – man patīk apzināties, ka vismaz 2% no lekcijas ir spoži.” (52.)

Dzejā efektu nereti panāk divdomība jeb viena un tā paša vārda lietošana dažādos kontekstos vai ar dažādu nozīmi. Šeit par spodrām jeb spožām korpēm tiek runāts vārda „spožs” tiešā nozīmē, bet lekcijas spožums saprotams pārnēstā nozīmē. Rakstītāja personības simpātiskums savukārt izriet no redzēšanas, ka viņš, būdams garīgas ievirzes cilvēks, tomēr nevairās no vienkāršā mirstīgā cilvēka vajadzības spodrināt kurpes, un no viņa acīm redzamā totalā iedomības trūkuma, kuŗa rezultātā viņš pielauj, ka viņa lekcijas varētu arī nebūt īpaši spožas. Ja isdarbiņa pārstāstīšanai un norādīšanai uz panākto efektu nepieciešami vairāki vārdi, nekā ir pašā isdarbiņā, tas norāda, ka darbiņš ir laba manta.

Ne cildenas svinības, bet drīzāk sīkumaina ikdiena ir Segliņa uzmanības galvenais objekts. Viņš ierauga, „cik daudz liela un lieka visapkārt. Un cik daudz maza un būtiska tepat līdzās. Pilna pasaule neatkārtojamu, vienreizēju sīkumu! Visus tāpat neaptversī? Sīkums! Pēkšņi gribas dzīvot sīki jo

sīki...” (191.) Citur viņš iedomājas, „cik daudz novērojama ir mūsu nemanāmā ikdienā”. (221.) Un tā nu viņš paskumst par vārda „klausule” izžušanu, mazajiem mobilajiem telefoniņiem nākot agrāko statisko vietā. (27.) Viņš apceļ Makdonaldus, kur varot pierīties *McVisu*. (58.) Viņš pasmaida par zobārstu nedienām. (112. - 113.) Viņš domā, ka pastāvīgā klikšķināšana neskaitāmas reizes dienā, lai pārbaudītu, vai pienākušas kādas e-pasta vēstules, jau kļuvusi par atkarības veidu. (168.) Viņš paamizējas par novērotu pusmūža mīlas pāra romantisku pusdienošanu ēdnīcā. (206. - 207.) Viņš pamanijs, ka „lielajam vairumam jaunu cilvēku tagad bikses šļūk nost”. (182.)

Kā jau tas ir ar ikvienu labu grāmata, ir vietas, kur gribas ko piebilst, un citas, kur gribas ko

jautāt. Autors raksta: „Ir tik jauki svešās pilsētās pastaigāties pa nepazīstamām ielām - tajās nav mūsu atmiņu, nekas neko nespēj atcerēties.” (83.) Tāda nepārprotami ir gados vēl jauna cilvēka izjūta: arī foto attēls uz grāmatas aizmugurējā vāka parāda vēl stipri jaunu Uģi Segliņu ar Vecrīgu fonā. Gados vecākiem cilvēkiem bieži vairāk tik dziedāt: „Tad uz veco vietu allaž mēdzu iet.” Par burtu „L” autors raksta, ko agrāk vēl nebija gadījies dzirdēt: „Vārdu Latvija brīvvalsts laikā izrunāja ar tādu samtainu, maīgu sākuma burtu. Tagad tas ir ciets kā kriminālo aprindu autoritāte.” (162.) Vai ir pareizi tā vispārināt? Der ieklausīties, cik mīksti „L” izrunā ilgus gadus Vācijā dzīvojuši un valodu runājuši latvieši. Krievu valodas neprātīgiem labs pamats pukoties par četrpauktu krievisku teikumu atstāšanu bez latviskā tulkojuma.

Priecē foto pār visu priekšējo vāku. Redzamas trīs ēdienu tvertnes, kādas droši vien rodams daudz sabiedrisko ēdnīcu virtuvēs vai aiz maltīšu izsniedzamās letes. Uz malējām tvertnēm lasāmi uzraksti „Cūkgaļa ar dārzeņiem” un „Jēra gaļa”, bet virs vidējās – „Sirds”. Tē nu lasītājs vēl pirms grāmatas atvēršanas var sākt minstināties *ad infinitum*, vai vidējā tvertnē tiešām būtu ievietotas kādas pusdienām sagatavotas lopiņu sirdis jeb vai sirds būtu uztverama kā simbols, t.i., kā sirds, kas sāp garga darbiniekam, jaušot, kā cilvēce koncentrējas tikai uz ēšanu jeb pievērsas tikai materiālajai pasaulei.

Eduards Silkalns

“Pavalstniecība nav tikai tiesības, bet arī pienākumi...”

Inese Raubiške: Gaidīju, ka teiksiet: “universitātē beidzu vēsturniekus”...

D. T.: Vēsture ir vaļasprieks, lasu grāmatas par vēsturi, mani interesē un es pētu atsevišķas tēmas, piemēram, studentu korporāciju vēsturi.

Pastāstiet vairāk par krievu studentu korporāciju, kurā darbojaties.

No 1997. gada esmu Latvijas krievu studentu korporācijas *Fraternitas Artica* biedrs, tagad jau oldermanis (mans vectēvs savulaik arī bija krievu studentu korporācijas *Ruthenia* seniors, bet vecmāmiņa krievu studentu korporācijas *Sororitas Tatiana* sekretāre). Jūtos un esmu piederīgs studentu korporāciju kustībai, bet galvenais – Latvijai.

Latvijas krievu studentu korporācija *Fraternitas Artica* tika nodibināta 1880. gada 7. novembrī, nelegāli darbojās arī padomju laikā, atjaunota 1990. gadā. Esam nolēmuši izveidot krievu studentu korporāciju arī Tartu universitātē, kur pirms kara bija pat piecas krievu studentu korporācijas, un aktīvi strādājam, lai šo mērķi sasniegtu.

Studentu korporāciju būtība vispirms meklējama tradīcijās un to pārmantojamībā nevis nosaukumā un statūtos. Savstarpēji runājam krievu valodā, mums ir daudz draugu arī latviešu korporācijās, ar kuriem runājam tikai latviski, un tas, kas visus vieno studentu korporāciju kustībā, ir patriotisma jūtas pret Latvijas valsti.

Korporācijas biedri lielākā vai mazākā skaitā pulcējas katru nedēļu, notiek tikšanās ar interesantiem cilvēkiem, kā arī pārrunas par aktuāliem sabiedriskiem, ekonomiskiem, filozofiskiem tematiem. Viens no mūsu korporācijas darbības pamatprincipiem ir tolerance, kas nozīmē ne tikai respektēt citu cilvēku viedokli, kaut arī viņi, piemēram, būtu skaitliskā mazākumā. Mēs šodien daudz runājam par mazākumtautību tiesībām, bet jārunā arī par pienākumiem. Toleranței jābūt divpusējai, un tas nav stāsts tikai par korporāciju un Latviju, bet arī par visu Eiropu.

Vai esat kādas partijas biedrs?
Šobrīd esmu *Zatleras reformu partijas* biedrs. Viss sākās ar to, ka Saeimas deputāts Valdis Liepiņš uzaicināja dalīties pārdomās par sabiedrības saliedētību, un tad sapratu, ka ZRP vēlas veidot nevis latviešu partiju, bet Latvijas partiju, un apvienot zem Latvijas idejas cilvēkus, kas pieder ne tikai pamatnācijai. Tāpēc iestājos.

Un tiešais maizes darbs ir saistīts ar nekustamo īpašumu tirgu?

Tā varētu teikt, bet arī pats esmu namīpašnieks, turklāt no tiem ekonomiski domājošajiem, kuriem nav vēlēšanās izmest īrniekus uz ielas. Pat pretēji, cilvēki, kam ar tiesas spriedumu bija jāaiziet no mājas, mums savstarpēji vienojoties, palika, un šodien bez problēmām tajā dzīvo. Esmu bijis *Latvijas nekustamā īpašuma asociācijas* ētikas komisijas priekšsēdētāja vietnieks, strīdu izskatīšanas komitejas priekšsēdētājs... Vienmēr biju

Vizītkarte mūsu lasītājiem

Dmitrijs Trofimovs: Esmu dzimis 1968. gadā Rīgā. Manā dzimtā bijuši krievi, vācieši, ukraiņi, poļi ... vācu zars dzīvo Rīgā kopš 15. gs. Tēvs piedzima kara laikā Kurzemes katlā, vecmāmiņa palika Latvijā, bet tā kā vectēvs karoja vācu pusē, tad viņam nācās doties trimdā, miris Jaunzēlandē 1976. gadā. Abi mani vecāki strādāja par ekskursiju vadītājiem, pats kopā ar mammu ekskursijas apmeklēja jau no divu trīs gadu

vecuma, bet no 14 gadiem radās iespēja vadīt ekskursijas skolniekiem. Esmu dienējis Padomju Armijā (kur man tāpat kā daudziem baltiešiem nācās izbaudīt naidīgus “uzbraucienus” no krievu puisiem), pēc dienesta atkal strādāju par gidu, ieguvu tiesību zinātņu bakalaura grādu, no 1992. gada sāku profesionāli nodarboties ar nekustamajiem īpašumiem, no 1994. gada esmu SIA “Riters” valdes priekšsēdētājs.

aktīvs, varbūt pat pārāk, no 1997. gada biju *Latvijas namīpašnieku asociācijas* viceprezidents, vēlāk prezidents, tieši šī organizācija iniciēja Satversmes tiesā lietu par ires griestiem, kas bija netaisna lieta pret namu īpašniekiem, kuri faktiski bija spiesti uzturēt īrniekus. Īpaši gandarīts esmu par to, ka kopā ar Rakstnieku savienības biedriem man piederošajā namā izveidojām dzejnieka A. Čaka memoriālo dzīvokli – mūzeju.

Esmu darbojies konsultatīvajās padomēs un darba grupās Reģionālās attīstības ministrijā, Ekonomikas ministrijā, Rīgas Domē, Latvijas Bankā, strādāju *Latvijas rūpniecības un tirdzniecības kamerā* par viceprezidentu, esmu Filipīnu Republikas goda konsuls Latvijā...

Vai varat raksturot savu pilsonisko attieksmi pret šodienas Latviju?

Viennozīmīgi – es atbalstu Latviju kā neatkarīgu un demokrātisku valsti un latviešu valodu kā vienīgo valsts valodu. Tie, kas pagājušajā referendumā balsoja par krievu valodu, faktiski nobalsoja par mūsu sabiedrības sašķelšanu. Bet mums, gluži pretēji, nepieciešams saliedēties, lai kļūtu par vienotu Latvijas tautu.

Domāju, viena daļa PAR balsotāju ir cilvēki ar padomju laika domāšanu, t. s. padomju cilvēki ar savulaik “veiksmīgi izskalošām” smadzenēm. Vēl citi, būsīm godīgi, ir visus šos 20 Latvijas neatkarības gadus tikuši zombēti ar t. s. “krievu” presi un televīziju. Daudziem referendums bija nevis atbalsts otrai valsts valodai, bet gan protests pret valsti notiekošajām ekonomiskajām izmaiņām.

Kādas ir atziņas pēc notikušā referenduma?

Manuprāt, steidzīgi jārisina jautājums, lai valsts plašsaziņas

lidzekļi varētu aizpildīt Latvijas informatīvo telpu. Ja valsts nevar aizstāvēt sevi informatīvajā telpā, tad pastāv iespēja, ka mēs varam arī zaudēt šo valsti.

Mūsu sabiedrība ir sašķelta nevis pēc tautību principa, bet gan pēc piederības šai valstij. PRET balsoja tie, kas jūtas piederīgi, PAR, kas nejut piederību, un pēdējie nav tikai krievi, ir arī citas tautības, ieskaitot latviešus. Daudzi šajā referendumā nepārdomāti balsoja PAR, paužot neapmierinātību ar tiesiskuma nepilnībām valstī...

Vai tiesiskumu Latvijā daudzi nejauc ar visatļautību?

Arī tas, bet ir cilvēki, kas vēlas izveidot kaut kādu parallēlu valsti, un ar to pelnīt naudu. Tas redzams tiem, kas šo situāciju vēro no malas. Visas plāpāšanas par mazākumtautības tiesībām ir saistītas ar vēlmi nopelnīt, iegūt varu. Nākošais solis būs pasludināt, ka Daugavpils ir krievu teritorija, un tad tur oficiālā būs valoda krievu valoda, un tālākais domu pavediens jau saistās ar to, ka būsīm tuvāki Krievijai un vieglāk varēsim tai pievienoties... Vai Latvijā dzīvojošie krievi vēlas pievienoties Krievijai? Domāju, ka ne. Ja šodien mēs rīkotu referendumu par pievienošanos Krievijai, tad varbūt PAR balsotu 2-3 procenti. Nevaļag iedomāties, ka visi, kas nobalsoja valodu referendumā PAR, ir ienaidnieki (tādi varbūt ir pāris desmit tūkstoši). Mums jāpārlicina sabiedrība, ka svarīgi izveidot saliedētu sabiedrību turpmākai valsts attīstībai, Latvijā nav vajadzīgi geto Bolderājā, Ķengaragā vai kur citur ...

Jūsu domas par integrācijas procesiem Latvijā?

Ļoti liela kļūda tika pieļauta 90. gados, kad iedomājāmies, ka ar krieviem nevajag runāt krievu valodā. Pats būdams krievs, jūtu, ka ir jāpalīdz krieviem iemāci-

ties latviešu valodu. Esmu par to, ka Latvijā visiem jāprot runāt latviski. Taču tas arī nevar notikt, ja netiek ievērota realitāte. Nevar, piemēram, valstiskā līmenī pasludināt, ka izglītība skolās jāapgūst tikai latviešu valodā, jo šobrīd tas nav īstenojams, vienkārši nav spēka (ne naudas, ne cilvēku resursu). Paši sev mēs veidojam lielas problēmas, runājot par lietām, kurās šobrīd nav iespējams panākt. Mans viedoklis ir tāds, ka ar krieviem bija jārunā krievu valodā, jāiepazīstina ar latviešu kultūru, un tikai pēc tam jau varējām izdarīt šādu spiedienu. Man ir arī priekšlikums. Integrāciju varētu īstenot caur nevalstiskām organizācijām. Proti, ja nevalstiska organizācija vēlas ar to nodarboties, tā piesakās uz integrācijas naudu un pierāda, ka, piemēram, 30 procenti tās biedru ir cittautieši (un, piemēram, ja mēs esam mazākumtautības organizācija, tad mums vismaz 30 procentiem no biedru skaita jābūt latviešiem). Mans redzējums ir tāds, ka latvieši pēc savas mentalitātes ir samērā kautrīgi, turklāt viņiem šķiet, ka ikviens cilvēks ir patstāvīgs un arī no jebkuras situācijas var iziet patstāvīgi, tāpēc citiem palīdzību nepiedāvā, ja to īpaši nelūdz. No otras puses, arī paši latvieši parasti nelūdz palīdzību, jo patstāvīgam cilvēkam taču ar visu jāietik galā pašam. Latvieši ir individuālisti – to zina ikviens. Taču tas nav šķērslis, jo gandrīz katrs latvietis var būt kādas nevalstiskas organizācijas biedrs. Latviešiem nav problēmu dibināt korpus, organizēt talkas... Diemžēl, raugoties vēsturiski, krievu kolektīvisms visbiežāk ir bijis piespiedu kolektīvisms, piemēram, ja tā ir talka, tad jāiet noteik-

ti visiem, grib vai negrib... Un tas apziņā pastāv vēl joprojām. Krievu organizācijās Latvijā ir tik nīcīgs biedru skaits, ka patiesībā tās nevar nosaukt par organizācijām, bet kas attiecas uz politiskām organizācijām, tad faktiski biedri tiek uzņemti mērķtiecīgas propagandas dēļ. Latvietim tas ir pats par sevi saprotams, ka viņš atnāk uz kādu profesionālu vai kultūras organizāciju, bet krievs neaicināts neies... Viņam vajag paskaidrot, ka viņš ir gaidīts arī latviešu sabiedrībā.

Šodien patriotiskā audzināšana ir ļoti svarīga. Un no tās izriet arī attieksme pret latviešu valodu. Man šķiet, ka būtiski ir tas, lai šī valoda būtu nevis uz mēles, bet apziņā. Mācot tikai valodu bērniem, tiek tērēti līdzekļi, bet vēlāk šie bērni aizceļos uz plašo pasauli, kur labāki dzīves apstākļi.

Latviešu valodu var aizsargāt ne tikai ar ieročiem rokās, bet arī veicinot dzimstību un patriotismu. Viss pārējais ir tikai tukša plāpāšana. Katrā ģimenē ir vajadzīgi trīs bērni, ir vajadzīgs patriotisms un gatavība ziedoties Dzimtenei.

Kāpēc es esmu tik aktīvs? Tas ir mans pienākums, pirmkārt, kā Latvijas pavalstniekam, saprotot, ka pavalstniecība nav tikai tiesības, bet arī pienākumi, un ik pa laikam pat ļoti smagi. Otrkārt, es apziņos šo pienākumu, būdams studentu korporācijas biedrs, un, treškārt, kā krievu tautības cilvēkam man droši un skaļi jāpasaka - ne visiem krieviem ir pieņemams divkopienas valsts paraugs, un ne visiem krieviem pieņemama otra valsts valoda.

Dmitrija Trofimova teiktajā ieklausījās Inese Raubiške

Balsotāji Luksemburgas balsošanas iecirknī

Lai gan nevaram lepoties ar gažām rindām pie Luksemburgas balsošanas iecirkņa, tomēr apmeklētāju skaits bija pastāvīgs visas dienas garumā. Ieradās arī Kārlis Āboliņš, kurš, kā izrādās, ir pirmais latvietis, kas kļuvis par Luksemburgas pavalstnieku (tas noticis 1976. gadā). Atbrauca arī pulciņš puisi no Māstrichtas Holandē, jo viņiem Luksemburga esot tikai 30 kilometrus tālāk nekā Hāga, turklāt Luksemburga esot skaistāka. Nāca lieli un mazi. “Mazajiem” latviešiem tika uztī-

cēts svarīgākais uzdevums – iemest balsošanas zīmi kastē. Vairākiem mājās bija izstāstīts, kādēļ šajā sestdienā jādodas balsot – mēs negribam, lai mums Latvijā būtu jārunā krieviski. Neiztika arī bez starpgadījumiem, bet tādu bija maz. Viena balsotāja demonstratīvi runāja krieviski, nobalsoja, jau izgāja ārā, bet tad atgriezās un krieviski jautāja, vai šeit varot atjaunot pasi. Taču kopumā mierīgajā mazajā Luksemburgas valstī arī balsošana noritēja mierīgi.

Valda Liepiņa

Pirmās balsotājas

VIEDOKLIS

Ingūna Rībena,
11. Saeimas deputāte

Pirms dažiem gadiem marta sākumā Jaunā laika valdes sēdē kāds jauns puisis jautāja partijas vadībai: „Vai mēs atbalstām 16. martu?”

Neizturēju. „Jaunais cilvēks, 1944. gada 16. martā pie Veļikajas upes satikās abas latviešu divīzijas - 15. un 19., un cīnās pret Sarkanā armiju divu dienu laikā gāja bojā 2000 tādu jaunu puisi kā jūs... Vai mēs to atbalstām? Un Otrā pasaules karu? Mēs atbalstām?” Absurds. Vēsturi nevar atbalstīt vai neatbalstīt, to var tikai zināt vai nezināt.

PAR VĒSTURI UN VALSTI

Godājamais mācītājs Juris Rubenis – mana un daudzu citu garīga autoritāte – nesvin 16. martu un saka - tie neesot viņa svētki (žurnāls *IR*, 23.-29. II, 2012). Arī es 16. martu nekad neesmu svinējusi. Būtu laimīga, ja vēsturē šāda datuma nebūtu. Atdotu visu pasaules bagātību, lai nebūtu bijis Otrā pasaules kara.

Nākamais absurds. Var, protams, aicināt aizmirst savu vecāku, bērnu, brāļu, māsu, draugu un tuvinieku miršanas datumu un vienoties tos pieminēt visai Latvijai kopīgajā Mirušo piemiņas dienā, arī novembrī. Taču kamēr vien būšu dzīva, es atcerēšos, ka savu mammu zaudēju

16. maijā, bet tēva klases biedri, katrs ar savu vārdu, uzvārdu, likteni, smieklīgu, talantiem, kas tā būtu nodēvējuši Latvijai nākotnē, krita divu noziedzīgu lielvaru iniciētā asinspirtī 16. martā pie Veļikajas upes. Saules kaujā kritušos esmu ar mieru pieminēt 11. novembrī.

Divdesmit gadu laikā esmu sapratusi, ka Latvijā prestižs ir būt bagātam. Būt godīgam – ne tuvu. Godīgam ļoti plašā nozīmē, tostarp būt godīgam pret vēsturi, pret iepriekšējam paaudzēm. Godīgi izvērtēt viņu domas, gaitas un darbus.

Krievijā Otrās pasaules karš ir *Veļikaja pobeida (Lielā uzvara)*, Eiropā – holokausts. Bet pa vidu

esam mēs un visa Austrumeiropa ar simtiem tūkstošu abu liellvaru sabradātu likteņu. Un šī vēsture plašā sabiedrībā nav ne izrunāta, ne sakārtota patiesības gaismā, lai varētu doties tālāk. Nekad tam nav bijis ne laika, ne gribas.

Referendums notika Latvijā, tāpēc, ka Latvija ir vāja. Bet kāpēc tā ir vāja? Mūsu Latvijas gājumam nākotnē nav iepriekšējo paaudžu svētības un tāpēc nav arī Dieva svētības. Un vēl. Vēsture, notikumi mūsu valsts un katra personiskajā dzīvē atkārtojas. Un atkārtojas tikmēr, kamēr neizdarām vajadzīgos secinājumus. Taču tikai tad, kad aplis tiek pārcirsts, iespējams doties tālāk.

Līdz 1991. gadam bija vēsture padomju varas interpretācijā. Bet turpmākajos gados bija ļoti daudz vajadzību no ES un ASV, kas savā teritorijā lielvalstu izpratnē jau sen bija Otrajam pasaules karam salikuši punktus uz „i”...

„Katram kompromisam, katrām bailēm ir sekas. Tāpēc jācenšas uzreiz rīkoties saskaņā ar sirdsapziņu – ne tikai tādēļ, lai glābtu dvēseli, bet arī savu ķermeni un savu valsti.” (*V. Novodvorska, Sestdiena, 24.02.-01.03., 2012*)

Savā alkatībā un aprobežotībā paši savu valsti, tās vēsturi un cilvēkus necienīdami, mēs tos zaudējam. Referendums bija tam pirmais nopietnais brīdinājums.

Brīvprātīgi iesauktie jeb lai runā fakti

Par leģionāriem un Latviešu leģionu ir ļoti daudz publikāciju un grāmatu, kas skaidro notikumus Otrā pasaules karā. Tajās minēti pamatojumi un dokumentāli pierādījumi par leģiona formēšanu.

1983. gada 13. janvārī Strasbūrā Eiropas Parlaments pieņēma speciālu rezolūciju par stāvokli Baltijas valstīs. Rezolūcijā uzsvērts, ka, pamatojoties uz Ribentropa-Molotova paktu, 1940. gadā notikusi varmācīga Latvijas, Igaunijas un Lietuvas okupācija un no starptautisko tiesību viedokļa nelikumīga šo triju valstu iekļaušana PSRS sastāvā.

2003. gadā arī Rīgā notika starptautiska zinātniska vēsturnieku konference, kurā piedalījās deviņu valstu vēsturnieki un referēja par stāvokli okupētajā Latvijā Otrā pasaules kara laikā. Nekādi pārmetumi leģionāriem netika izteikti.

2003. gadā Eiropas Padomes deputāts Michaels Gālers uzsvēris: „Leģionāri cīnījās nevis tāpēc, ka bija nacisti, bet gan tāpēc, ka nebija citas alternatīvas.” Viņš arī piebilda, ka Latvijai un Krievijai ir „dažāds skatījums uz vēsturi. Un paies laiks, kamēr Krievija „pārkāps pāri” savai vēsturei.”

Leģionāru jautājums ir skaidrots daudzārt, tikai to nevēlas saprast.

Neviena valsts neņirgājas par saviem karavīriem. Tikai Latvijā leģionāri tiek noliegti un aizliegti. Sirmajiem vīriem pat liedz ar cieņu nolikt ziedus pie Brīvības pieminekļa (kas celts par tautas ziedojumiem) savu kritušo biedru piemiņai. Katru gadu ap to saņem milzu traci. Vienīgais arguments – „jūs neko nevarat padarīt, jūs neko nevarat pierādīt.”

1940. gada jūnijā Staļins sagrāba savā varā trīs Baltijas valstis, tika sarīkotas viltotas vēlēšanas un paziņots, ka tās ir brīvprātīgi iestājušās PSRS. Tam sekoja terora un represiju gads, masveida aresti, izsūtīšanas. Pēc Baigā gada daudziem vāciešu ienākšana likās atpestīšana, katrā ziņā - mazāks ļaunums.

Tieši latviešu virsnieki no čekas terora cieta vismagāk, tāpēc arī

tie, kas tika mobilizēti leģionā, iesaistījās karā pret Sarkanā armiju un padomju varu, baidoties no terora atkārtotāšanās.

Latvijas neatkarības laikā pastāvēja aizsargu organizācija. Aizsargi pēc dzīvesvietas bija organizēti vados, rotās, bataljonos, pulkos. 1943. gadā Latvijas vīrieši tika organizēti militārās vienībās, lai viņi izpildītu policijas funkcijas frontes aizmugurē. Viņiem tika skaidri apsolīts, ka viņu pienākums būs uzturēt kārtību pašu zemē.

Vācieši lika savākt vienkopus vēl palikušos aizsargus, pievienoja daļu policijas un tad vienkārši paziņoja, ka tas ir policijas bataljons, kas pakļauts vācu kara laika likumiem un pavēlēm.

Pavisam primitīvi apgādātus un apbruņotus šos bataljonus pievienoja kādām vācu armijas vienībām tajos frontes iecirkņos, kur bija lieli zaudējumi, parasti tālāk no Latvijas, lai mazinātu dezertēšanas iespējas. Dezertierus nošāva vai aizsūtīja uz koncentrācijas nometnēm.

Vācieši pārkāpa visas starptautiskās normas un konvencijas, kuŗas pati bija parakstījusi. Piemēram, okupētājvalsts nedrīkst iesaukt okupētās zemes civiliedzīvotājus tiešās kara darbības vajadzībām un tos iekļaut savos bruņotajos spēkos.

Līdz leģiona dibināšanai 1943. gadā vācieši jau bija iesaistījuši vairāk nekā 20 nelegāli noformētus bataljonus, saucot tos par brīvprātīgiem. **Neviena leģiona vienība nav nokompletēta no brīvprātīgajiem.**

Kanādas vēsturnieks H. Otto savā grāmatā par Latviešu leģionu tieši pasaka, ka **latviešu jaunekļu iesaukšana vācu bruņotajos spēkos bija pilnīgi pretrunā ar Hāgas konvenciju un tur nevar būt runa par „brīvprātīgumu”, ja cilvēki tiek iesaukti ar varu un draudiem.**

Tas pats attiecas uz padomju laika iesaukšanām – 1940.-1941. g. un 1944.-1945. gadā.

1943. gada 10. februārī tika izdota Hitlera un Himlera pavēle izveidot Latviešu leģionu.

Vācu augstākais SS un Policijas

vadītājs Ostlandē ģen. Jekelns, nepanākot latviešu pašpārvaldes piekrišanu, 1943. gada februārī patvarīgi izsludināja mobilizāciju.

Vācieši sāka organizēt Latviešu leģionu, lai aizsargātu Latvijas teritoriju pret iespējamiem uzbrukumiem no austrumiem. Iesaukšana notika piespiedu kārtā. Kara laikā visa civilā un militārā vara bija vāciešu rokās.

Vācieši uzskatīja, ka leģiona izveidošana latviešiem liksies pievilcīga, jo Padomju armija tuvojās Latvijas robežai, un latvieši nevēlējās lielnieku atgriešanos. Vācieši zināja par latviešu vēlēšanos atjaunot nacionālo Latvijas armiju, un viņi cerēja, ka Latviešu leģions tiks atsaucīgi pieņemts kā pirmais solis šajā virzienā. Iesaukumu gadu vīri (1919. -1924. gados dzimušie) nepretojās iesaukšanai un viņiem jau arī nebija tādu iespēju, jo kara laikā par nepakļaušanos pavēlēm draudēja nošaušana.

Latviešu leģionāri nav jāuzskata par vācu SS, jo:

- 1) viņi nesauvēja nekādu nacistu politisku apmācību;
- 2) viņiem neprāsīja atzīt nekādas nacistu doktrīnas;
- 3) viņi nedeva SS zvērestu;
- 4) viņi nebaudīja SS privilēģijas;
- 5) viņi nenēsāja vācu SS vienībām noteikto uniformu.

Latviešu divīzijas, kuŗas veidoja mobilizētie karavīri, tika nosauktas par *Waffen-SS* grenadieru divīzijām, tāpat ieroču SS divīzijām. Skandināviem bija *Freiwilligen Division*, tāpat SS brīvprātīgo divīzijas. Arī somi, dāņi, norvēģi veidoja savas vienības un cīnījās vācu pusē.

Lai atšķirtu leģionāru dienesta pakāpes no vācu SS, sākumā lika burtus „Leg.”, bet vēlāk „Waff”. Latviešu leģionāri nēsāja uz piedurknes vairodziņu ar Latvijas krāsām un uzrakstu „Latvija”, un tā bija liela uzdrīkstēšanās, jo patiesībā tas nebija atļauts.

Pēc kara Rietumu sabiedrotie ātri atšifrēja starpību starp Latviešu leģionu un SS vīriem. **Leģionāri nekad ne juridiski, ne ideoloģiski nav bijuši SS vīri.**

1946. gadā Lielbritānijas Ārlietu ministrija atzina: „Mēs neva-

ram uzskatīt Baltijas valstu pilsoņus par kara noziedzniekiem vai nodevējiem, ja kā vienīgo apsūdzību pret viņiem izvirza to, ka viņi cīnījušies pret padomju bruņotajiem spēkiem.”

1947. gada jūlijā UNRRA repatriācijas direktors Ralfs Praiss izdeva ziņojumu, kuŗā par Latviešu SS leģiona karavīriem rakstījis: „Tā kā izmeklēšana ir atklājusi, ka baltiešu karavīru vienības ierindoja zem SS juridiskcijas, bet tās nepadarīja par vācu SS integrālu sastāvdaļu, lai tās darbotos kā tādas, UNRRA pieņēma lēmumu, ka baltieši pieder pie tām vienībām, kuŗu karavīrus atbrīvos kā pie vērmahta (vācu armijas) piederīgos. Nebūtu taisnīgi, ja atbrīvošanās apliecībās parādītos termins „SS.”

Latviešu karavīru atvaļināšanas dokumentos arī nebija rakstīts „SS.”

Jau Nirnbergas prāvā tika atzīts, ka par noziedzniekiem nav atzīstamas tās personas, kuŗas valsts piespiedusi iestāties par locekļiem SS organizācijā tādā veidā, ka tām nebija citas iespējas, un šīs personas nav pašradājušas kara noziegumus.

Šī sprieduma daļa bija ļoti nozīmīga, lai vēlāk izskaidrotu latviešu un igauņu „ieroču SS” divīziju karavīru faktisko nepiederību pie šīs organizācijas.

Rietumu sabiedroto virspavēlnieks, ģenerālis Dvaits D. Eizenhauers, atteicās nodot baltiešu leģionārus Padomju Savienībai, jo zināja, ka tad tos nogalinās, un norādīja, ka leģionārus nevar uzskatīt par kara noziedzniekiem tikai tāpēc vien, ka tie karoja pret Padomju Savienību.

Profesors Dr. Heinrichs Strods, kuŗš veicis daudzus pētījumus kā gestapo, tā arī NKVD (čēkas) arhīvos Latvijā un ārpus tās, uzsvē, ka no augstas militārpersonas Vācijā – E. Kaltenbrunnera ziņojuma, izriet vismaz divi secinājumi: 1) leģions bija latviešu tautas daļa un pauda tautas lielākās daļas neatkarības centienus; 2) latviešu tautas lielākā daļa un leģions bija pret Lielvācijas politiku Baltijā.

Arī tagadējās Krievijas vēstur-

nieku vidū ir kara vēsturnieki, kuŗi pauž objektīvus uzskatus par to, kāpēc baltieši karoja vāciešu pusē pret PSRS. Tomēr tieši Krievija vērs pret Latviešu leģionu visnepatīsamok apgalvojumus un apmelojumus.

1943. gada jūnijā PSRS valsts drošības tautas komisārs V. Merkulovs rakstīja Latvijas komunistu partijai 1. sekretāram J. Kalnbērziņam, ka „faktiski leģiona formēšana tika veikta noteiktu gadagājumu vīriešu piespiedu mobilizācijas kārtībā.”

Otrā pasaules kara iznākums un tam sekojošās pusgadsimtu ilgās krievu okupācijas varas postošās sekas pierādīja, ka latviešu leģionāriem bija morālas tiesības cīnīties, lai atturētu Sarkanā armiju no iebrukuma Latvijā.

1955. gadā Augstākā Padome pieņēma lēmumu par leģionāru rehabilitāciju.

Kara laikā 1943. gadā Latvijā no diviem miljoniem iedzīvotāju gandrīz 80% bija latvieši. Kad Latvija atjaunoja savu valstisko neatkarību 1990. gadā, tikai 52 % no Latvijas iedzīvotājiem bija latvieši.

Brāļu kapos Lestēnē iegravēti vairāk kā 18 tūkstoši kritušo leģionāru vārdi. Vēl jāpieskaita bez vēsts pazudušie; tie, kas vēlāk mira no ievainojumiem; tie, kuŗus neņēma gūstā, bet nošāva; tie, kas krita PSRS gūstā un mira vergu nometnēs Sibīrijā. Kopā varētu būt ap 80 tūkstošiem.

Daudzi tūkstoši arī karoja un krita Sarkanās armijas pusē. Vēl jāpieskaita pēckara vairākkārtējās deportācijas; uz Rietumiem emigrējušie tūkstoši, kas bēga no boļševiku okupācijā ienākšanas...

Mazai valstij tas ir milzīgs zaudējums.

Materiāls sagatavots pēc Visvalža Lāča grāmatas „Latviešu leģions ārzemju vērotāju skatījumā” (2006. g.) un Andreja M. Mežmaļa grāmatas „Latviešu leģions. Informācija, fakti, patiesība” (2010. g.). Materiālus apkopojā Māra Robalde Daugavas Vanagi Latvijā E. Laumaņa Rīgas nodaļas biedre.

Rīgas evaņģeliskā draudze uzņemta LELBĀL

No kreisās puses: Andris Bērziņš, Juris Cilnis, Andris Abakuks, Ieva Graufelde, Ingrida Kariņa-Bērziņa, Daira Cilne, Lauma Zušēvica, Elmārs Ernsts Rozītis, Klāvs Bērziņš

Rīgas evaņģeliskā draudze (RED) dievkalpojumā 19. februārī Rīgas Vecā Sv. Ģertrūdes baznīcā svinēja RED uzņemšanu LELBĀL draudžu sarakstā. Dievlūdžējus ar kalpojošiem garīdzniekiem iepazīstināja RED svētdienas skolas audzēkņi. Dievkalpojumā kalpoja archib. Elmārs E. Rozītis, prāv. Lauma Zušēvica, prāv. Andris Abakuks, prāv. Ieva Graufelde, mācītāji Dr. Daira Cilne, Dr. Juris Cilnis, RED kasieris Andris Bērziņš un RED māc. un Vācijas prāvests

Klāvs Bērziņš.

Draudzi ar savu klātieni pagodināja arī archibīskaps Jānis Vagnags, māc. Juris Čālītis, māc. Māris Ķirsons, māc. Gundars Ceipe, vācu māc. Dr. Martins Grāls un viņa pēcnācējs, Latvijas Luterāņu sieviešu teologu apvienības loceklis un daudzi mīļi draugi un draudzes locekļi. Pēc dievkalpojuma visi sadraudzībā pakavējās pie kafijas galda baznīcas Vartburgas zālē. Latvijas TV1 ieskaņoja šo dievkalpojumu un pārraidīs 29. aprīlī.

Cēsis, februāra svētdienā

Foto: Imants Urtāns

Tikšanās ar ziedotāju Arni Apsīti

Vītolu fondā gandrīz jau desmit gadu ik diena ir svētki - tā ir tikšanās gan ar sirdsgudriem ziedotājiem, gan ar centīgiem un mērķtiecīgiem jauniešiem, fonda stipendiātiem. Taču īpašu gandarijumu sniedz tās reizes, kad tiek saņemta ziņa, ka ar Vītolu fondu saistīto cilvēku veikums augstu novērtēts visas Latvijas mērogā.

Pagājušā gada nogalē titulu „Latvijas lepnums” ieguva ziedotāji - Arnis un Jānis Apsīši, SIA „Kurekss” īpašnieki, kuŗi jau trīs gadus ir Vītolu fonda ziedotāji. Patlaban ir parakstīts līgums par SIA „Kurekss” 10 stipendijām, kas ik gadu tiks piešķirtas Dundagas vidusskolas absolventiem, kā arī par SIA „Apsīte” 10 stipendijām, ko piešķir jauniešiem, kuŗi dzīvo vairāk nekā 100 km attālumā no Rīgas un studē eksaktās zinātnes.

Arnis Apsītis kopā ar SIA "Apsite" un SIA "Kurekss" stipendiātiem

Tas nozīmē, ka divdesmit Latvijas jauniešiem tiek dāvāta iespēja piepildīt sapni par augstāko izglītību un nākotnē ziedot savas zināšanas Latvijas izaugsmēi.

16. februārī Arnis Apsītis tikās ar saviem 20 stipendiātiem. Sākumā viņš pastāstīja par sevi, savām vērtībām un par dzīvē gūtajām atziņām. Arnis gan uzsvera,

ka neesot īpaši labs runātājs, taču jaunieši vienbalsīgi atzina, ka viņa teiktais uzrunājis ikvienu, īpaši pārdomas par dzīves mērķi un uzdevumiem un nemitīgo vēlmi pilnveidoties. Pēc tikšanās Vītolu fondā saņemtās stipendiatu pateicības vēstules pauda prieku par iespēju ne tikai klātienē tikt ar savu ziedotāju, bet arī gūt daudz dzīvē noderīgu atziņu. Lūk, stipendiatu domas par tikšanos:

Man vislabāk patika doma par to, ka mēs dzīvojam šeit un tagad un mums ir jāizmanto laiks, kas mums ir dots, un jādara tas, ko vēlāk mēs nespēsīm darīt. Ar nepacietību ceru atkal satikt Arni Apsīti, lai vēl labāk viņu iepazītu un dzirdētu vēl kādu labu, dzīvē noderīgu atziņu. (Dagnis Vasks)

Šī tikšanās bija īpaša - ne tikai tāpēc, ka beidzot ieraudzījām savu ziedotāju, bet arī uzklusijām interesantas domas un jauki pavadijām laiku patiešām sirsniģā gaisot-

nē. Paldies Apsīša kungam par viņa labajiem darbiem, par dalīšanos savos piedzīvojumos un uzskatos. (Diāna Kauce)

Sarunā Arnis Apsītis jauniešiem atklāja, ka reiz sācis domāt - kas gan paliks pēc viņa? Protams, ir trīs dēli, uzcelta māja, taču, kā allaž, gribējies ko vairāk, un tā nu viņš sācis stādīt kokus, mežu, kas priesē cilvēkus un noderēs nākamajām paaudzēm, visai Latvijai. Nu jau iestādīti gandrīz miljons koku.

Un, kā zināms, lai sniegtos pretī debesīm, kokiem nav nepieciešami ne tituli, ne nosaukumi, ne pagodinājumi. Koki aug tāpat, ja vien saknēm ir auglīga dzimtā zeme un pietiekami gaismas un saules. Kokiem ir gana daudz sava spēka un lepnuma, un, gluži tāpat kā cilvēkiem, nemitīga vēlme sniegties augšup, aicinot pārējos tikt līdz.

Vita Diķe

Sāpīgais Latgales jautājums

18. februāra tautas nobalsošanas rezultāti Latgalē krasi atšķiras no pārējās Latvijas - 55,6% nobalsoja par krievu valodu kā otru valsts valodu. Par protesta balsojumu to nevar uzskatīt, jo latvieši balsoja par savu valodu. Krieviem un citām mazākumtautībām, kam sarunu valoda nav latviešu valoda, ir ieska, ka krievu valodai jābūt otrai valsts valodai. Daudzos novados, piemēram, Balvu, Viļakas, Vārkavas, Baltinavas novadā, vairāk nekā 70% balsoja pret, bet Rugāju novadā pret otru valsts valodu nobalsoja 94%. Novērotāji uzsver: ja balsojuši būtu arī nepavalstnieki, tad iznākums Latgalē būtu vēl kritiskāks, taču nedrīkstam

aizmirst, ka absurdās reģionālās reformas rezultātā no Latgales ir atdalīts Krustpils un Varakļānu novads, attiecīgi 81,1% un 96% „pret”, un latviskais Barkavas pagasts. Pēdējie tautas skaitīšanas dati par Latvijas novadiem vēl nav publicēti, tāpēc jāpieņem, ka Latgalē dzīvo 44,1% latviešu, 39,0% krievu, 7,0% poļu un 5,3% baltkrievu. Ievērojot šos datus, atliek vienīgi secināt, ka referendumā rezultātus noteicis etniskais balsojums. Ko tas nozīmē, raugoties caur Saeimas vēlēšanu prizmu? Žurnāla *Ir* redaktore N. Ločmele secina, ka divvalodības atbalstītāju skaits tikai aptuveni par pieciem tūkstošiem pārsniedz to vēlētajū skaitu, kuŗi pērn balsoja

par krievvalodīgo interešu aizstāvjiem - *Saskaņas centru* un *PCTVL*, - 18. februārī aptuveni 270 tūkstoši balsoja par Satversmes grozījumiem, bet pērn septembrī 267 tūkstoši par abām partijām.

Diemžēl pašvaldību vadītāji, reaģējot uz tautas nobalsošanas rezultātiem, nāk klajā ar populistiskiem paziņojumiem. Rēzeknes pilsētas galvas Aleksandra Bartaševiča (*Saskaņas centrs*) ieskatā ir jādama par reģionālās valodas statusa piešķiršanu krievu valodai. Ciblas un Viļakas novada vadītāju ieskatā Krievijas TV kanāli ir saistīgāki un Latvijas televīzija konkurencē par labāk izklaidējošiem un interesantākiem raidījumiem zaudē. Arī Baltinavas no-

vada pašvaldības vadītāja L. Siliņa stāsta, ka daudzi, īpaši robežas tuvumā, skatās Krievijas televīzijas programmas, jo Latvijas programmas nav pieejamas.

Referenduma organizātori un otras valsts valodas aizstāvji plašsaziņas līdzekļos nemitīgi atgādina krievu valodas diskrimināciju. Diemžēl par latviešu valodas diskrimināciju Latgalē ierunājas tikai retais. Reti kuŗš uzrunātais Daugavpils iedzīvotājs Latvijas TV žurnālistam varēja atbildēt latviski. Lai arī izlieto ūdeni grūti samelt, problēma jārisina valsts mērogā, ir nepieciešami līdzekļi latviešu valodas kursu organizēšanai, taču kā padarīt vidi latviskāku, ja daudzos pagastos latvieši ir mazākumā? No latgaļu sabiedrisko organizāciju puses skan viedokļi, ka jānodrošina, lai uz ār-

mēm aizbraukušo Latgales iedzīvotāju balsis tiktu uzskaitītas viņu sākotnējās dzīvesvietās. Izskanējuši aicinājumi kaut ko darīt, lai stiprinātu valstiski svarīgus plašsaziņas līdzekļus Latgalē. Noteikt sabiedrisko pasūtījumu elektroniskajos medijos latgaliešu valodā. Par būtisku soli no valsts puses jāuzskata latgaliskās kultūrvides saglabāšana un atbalstīšana. Latvijas sabiedriskajā telpā pēdējās dienās daudz runāts par divkopienas valsti, par to, kā divām kopienām - latviešiem un „krievvalodīgajiem” - sadzīvot turpmāk. Lieki atgādināt, ka mūsu valsti nav divu kopienas, bet gan ir latviešu nācija un citas kopienas, no kuŗām lielākā ir krievu mazākumtautība.

Dainis Mjartāns

NOVADU ZIŅAS

Par patriotisko audzināšanu, Latvijas vēsturi un 16. martu

Lai gan Latvija neatkarību atguva 1991. gadā, tikai pēc 20 gadiem, 2011. gada 1. septembrī visās Latvijas skolās nu atkal ierādīta pilntiesīga vieta mācību priekšmetam „Latvijas vēsture”. Pirmskaŗa Latvijas skolās ieviesto „Latvijas vēsturi” 1941. gadā aizliedza Padomju Savienības Iekšlietu Tautas komisariāts, aizstājot ar „brālīgo tautu saimes” PSRS vēsturi.

Taču jau 1999. gadā Bauskas 1. vidusskolas parlaments uzrakstīja aicinājumu mācīt skolās Latvijas vēsturi. Skolas direktore bija pādagogijas doktore Anta Rudzīte. Izglītības un zinātnes ministrijā to nesadzirdēja. No 1999. līdz 2000. gada 5. maijam ministri bija Silva Golde (TP) un Māris Vītols (TP).

2001. gada pavasarī skolēni no visiem Latvijas novadiem ieradās uz konferenci Bauskā un uzrakstīja vēstuli Saeimas priekšsēdim Jānim Straumem (TB/LNNK) un izglītības ministram Kārlim Greiškalnam (TP): „Vēlreiz lūdzam pārdomāt arī Latvijas vēstures nozīmi mūsu izglītībā. Esam neskaidrībā, kāpēc mūsu zemes vēsture vēl joprojām tiek mācīta kā niecīga piedeva visam plašajam pasaules vēstures izklāstam. Vai tieši tāpēc nerodas situā-

Zasas vidusskolas direktors Edvins Grauzs (1. rindā 1. no kreisās), DVL valdes pārstāve Edite Ortveina, Nacionālās pretošanās kustības dalībnieks Dzintars Johansons un leģionārs Gunards Bērziņš

cija, ka daudzi jauni cilvēki, ieguvuši izglītību, iemaina savu Dzimteni pret biežāku maizes rīcienu un dodas uz ārzemēm? Mēs gribam lūgt jūs atzīt, ka izglītības sistēmā ir problēmas, kas traucē mums izaugt Latvijai.” Ministri K. Greiškalns paliks vēsturē ar rīkojumu izkārt Latvijas karogus pie visām valsts skolām.

2005. gada novembrī izglītības un zinātnes ministre Ina Druviete (JL) izdeva rīkojumu Latvijas vēsturi skolās turpmāk mācīt kā

atsevišķu mācību priekšmetu. No 2006. līdz 2009. gadam notika eksperimentāla mācīšana 40 Latvijas skolās, ievērojot to pašu izvēli. Izglītības likuma 51. pantā sadaļā „Pādagoga vispārīgie pienākumi” teikts: „Audzināt krietnus, godprātīgus cilvēkus - Latvijas patriotus.” Vai ir iespējams izaudzināt patriotus, nemācot savas valsts vēsturi?

Par šo 20 gadus garo ceļu līdz Latvijas vēstures kā atsevišķa mācību priekšmeta mācīšanai visās

Foto: Inese Kalniškāne

valsts skolās īpaši jādodomā šais dienās, kad tuvojas Latvijas vēstures nozīmīgie datumi, piemēram, Leģionāru piemiņas diena 16. martā.

Labi, ja par to var uzzināt Latvijas vēstures stundā, bet pavisam kas cits, ja par Latviešu leģionu stāsta pats leģionārs, vēsturisko notikumu aculiecinieks, dalībnieks. Tā Zasas vidusskolā notika Daugavas Vanagu Latvijā valdes locekles Edītes Ortveinas rosināta tikšanās ar bijušo leģionāru, inženierzinātņu doktoru, Tālavas novada skautu priekšnieku, zemesargu Gunardu Bērziņu un Nacionālās pretošanās kustības dalībnieku Dzintaru Johansonu. Īpaši zēniem patīk klausīties kaŗavīru stāstus.

Ja Latviju nebūtu okupējusi Krievijas armija, nebūtu bijis Baigā gada un daudzu cilvēku izvešanas lopu vagonos uz Sibīriju, iespējams, hitleriskās Vācijas armijas sastāvā nebūtu Latviešu leģiona 15. un 19. divīzijas. Gunards Bērziņš vācu armijā tika mobilizēts 1944. gada vasarā, mācoties Rīgas Valsts tehnikumā. Leģionāra un viņa vecāku ceļš viņus bija aizvedis jau līdz Vācijai, bet tad Pomerānijā veidoja triecienbataljonu „Kurzemes cietokšņa” aizstāvībai, un Gunards devās uz Latviju... Tikai 1979. gadā viņš atkal tikās ar saviem vecākiem Bertu un Volde-māru Bērziņiem, kas ārvalstu tūrisma grupas sastāvā apmeklēja

Rīgu... Nesen māsa Ilga no Amerikas pārcēlusies uz dzīvi Latvijā.

Lai skolēni vairāk uzzinātu par latviešu leģionāru varonīgo cīņu par brīvu Latviju, ciemiņi skolai uzdāvināja divas grāmatas - „Karakalpu stāsti” un „To nedrīkst nezināt”.

1988. gadā, sākoties Atmodai, Gunards Bērziņš sapulcināja bijušos skautus, lai atjaunotu skautu kustību Latvijā.

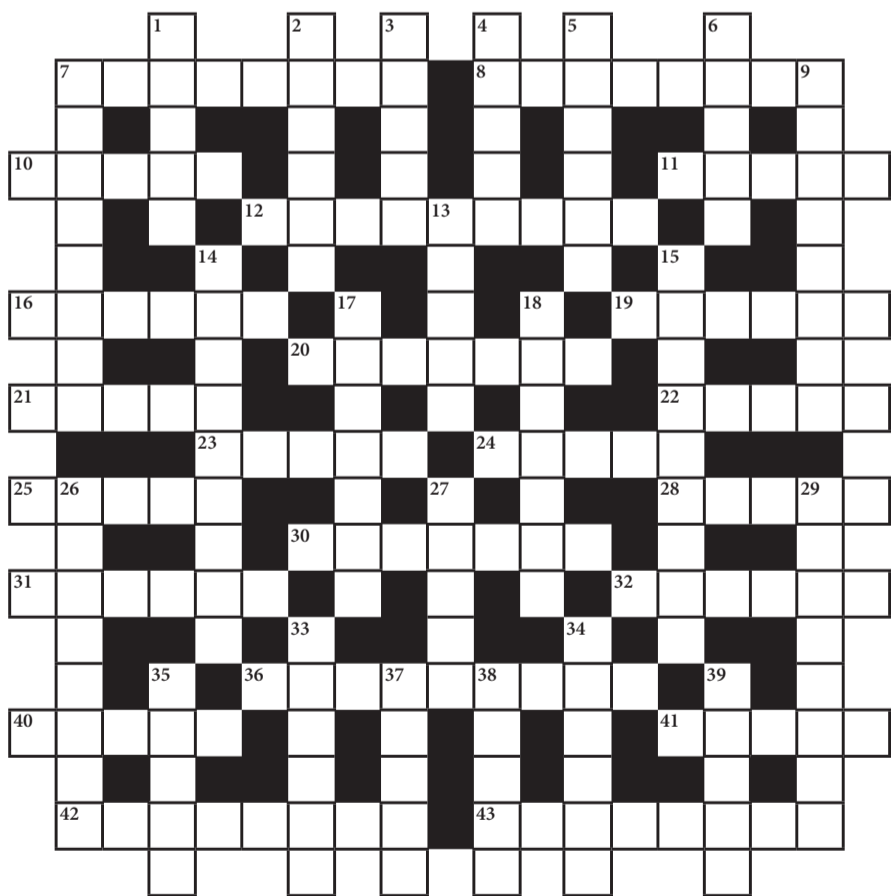
Zasas vidusskolā aktīvi darbojušies vanadzēni, kuŗiem lielu atbalstu snieguši Austrālijas Daugavas Vanagi un vanadzēs. Direktora vietniece ārpusstundu darbā Inese Kalniškāne sūta viņiem lielu paldies. Viņa pastāstīja, ka skolā aktīvi darbojas novadpētniecības pulciņš, kuŗa dalībnieki tikušies ar vietējiem leģionāriem, tiek godināta Lāčplēšu diena 11. novembrī un Latvijas Neatkarības diena 18. novembrī. Savukārt, sagaidot Leģionāru dienu 16. martā, notika šī tikšanās un skolēni piedalās DVL rīkotā konkursā „Latviešu kaŗavīrs laikmeta griežos - 2”, kuŗa noslēgums būs 16. martā.

16. martā bijušais latviešu leģionārs Gunards Bērziņš un Nacionālās pretošanās kustības dalībnieks Dzintars Johansons būs Rīgā, lai pie Brīvības pieminekļa atkal satiktos ar saviem cīņubiedriem...

Valija Berkina

Krustvārdu mīkla

Sastādījis Kārlis Pētersons

Līmeniski. 7. Odiseja sieva sengrieķu mītoloģijā. 8. Pilsēta ASV Ziemeļaustrumos. 10. Itāliešu komponists (1813-1901). 11. Līnija, kas apzīmē ceļu, kanālu u. c. atrašanās vietu un virzienu. 12. Fizikāls lielums. 16. Graudu malšanas blakusprodukts. 19. Dumbbrvīstīņu dzimtas putns. 20. No maltiem produktiem gatavots ēdiens. 21. Kapoku dzimtas koks. 22. Mūzīzāli skuju koki vai krūmi. 23. Akūta infekcijas slimība. 24. Neuzņēmīgi pret infekcijas slimībām. 25. Siena, kas

atrodas virs celtnes galvenās dzegas. 28. Pilsēta Igaunijas ZA. 30. Fazānu apakšdzimtas putns. 31. Romas pāvesta padomdevēja institūcija. 32. Elements daiļslidošanā. 36. Ingveru dzimtas augs. 40. Navigācijas orientieri. 41. Kalnu sistēma Turcijas dienvidos. 42. Vergu sacelšanās vadonis Senajā Romā. 43. Cienījamas precētas sievietes senajiem romiešiem.

Stateniski. 1. Elektriskās strāvas avota pozitīvais pols. 2. Patoloģiski veidojumi uz deguna

gļotādās. 3. Īslaicīga dubļu un akmeņu straume kalnos lietūs periodā. 4. Ķīmisko elementu vismazākās daļiņas. 5. Valsts Rietumāfrikā. 6. Indīga čūska. 7. Kultūrvēsturisks novads Latvijā. 9. Valsts Eiropas vidienē. 13. Itāliešu dzejnieks (1265-1321). 14. Sena spāņu tautas deģa. 15. Sala Vidusamerikā M. Antiļu salās. 17. Silķveidīgo kārtas zivis. 18. Pamudinājums darbībai. 26. Pliekans, nodrāzts. 27. Viens no literātūras pamatveidiem. 29. Kareivīgas jaunavas, dievietes seno skandinavu mītoloģijā. 33. Noslēgtas sabiedrības grupas Indijā. 34. Aptaujas lapa. 35. Sauszemes daļas, ko no visām pusēm apskalo ūdens. 37. Daugavas pieteka. 38. Pilsēta Zviedrijas dienvidos. 39. Bībeles tēls.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 10) atrisinājums

Līmeniski. 1. Čabatas. 4. Pāpārde. 8. Akas. 9. Rīja. 10. Gans. 14. Sēre. 16. Diennakts. 18. Nātre. 19. Plaši. 20. Liesa. 22. Lira. 23. Līna. 24. Gana. 25. Siet. 28. Skate. 33. Indēt. 34. Efeja. 35. Spītētīes. 38. Audummallas. 40. Ūdensputns. 41. Ērti. 42. Boze. 43. Sekante. 44. Sisenis.
Stateniski. 1. Čaugans. 2. Alas. 3. Asaŗi. 5. Apiet. 6. Aras. 7. Eņģelis. 11. Nīts. 12. Andi. 13. Bads. 15. Ēnas. 16. Debitants. 17. Spindeles. 20. Lapas. 21. Alise. 26. Ķīmenes. 27. Odze. 29. Kūts. 30. Tūta. 31. Neto. 32. Falsets. 36. Potēt. 37. Eposi. 39. Sēna. 40. Zeme.

ZIŅAS ĪSUMĀ

Alūksnes novada Vecclācenē notika Brāļu kapu komitejas Alūksnes nodaļas rīkots Igaunijas Republikas neatkarības proklamēšanas dienai veltīts piemiņas sarīkojums pie nezināma igauņu kaŗavīra kapa. Kaŗavīrs kritis 1919. gada pavasarī Latvijas Brīvības cīņās. 1990. gada 24. februārī te uzstādīts Igaunijas Brīvības krusts. Latvijas Nacionālos bruņotos spēkus (NBS) pārstāvēja NBS Kājnieku skola un Zemessardzes 31. bataljona kaŗavīri, kas nostājās goda sardzē.

Jelgavā šogad vecāki par katru jaundzimušo saņems vienreizēju pabalstu 50 latu apmērā. Ja vienā reizē piedzims trīs bērni, pašvaldība piešķirs 2000 latu. Pilsētas budžetā jaundzimušo atbalstam atvēlēti 30 000 latu.

Skrīveru sociālās aprūpes centrs saņēmis humānās palīdzības sūtījumu (krēsli, plaukti, divāni, higiēnas preces) no Ludvikas pilsētas Zviedrijā. Centra direktors Pēteris Jansons pirms pieciem gadiem izveidojis personiskus kontaktus ar labdarīem. Reizi gadā viņi atbrauc ciemos, lai pārliecinātos par sūtījuma izmantošanu.

Liepāju apmeklēja ekonomikas ministrs Daniels Pavļuts. Viesis Liepājas universitātē sniedza priekšlasījumu „Industriālā politika, attīstības iespējas reģioniem”, kā arī tikās ar pašvaldības vadību, uzņēmējiem, lai pārrunātu reģionam aktuālo ekonomikā un industriālā attīstībā.

Jēkabpīlī no 27. februāra līdz 3. martam notika Starptautiskās starpkonfesionālās kristīgās organizācijas „Jaunatne ar Misiju” labdarības sarīkojums. Piedalījās 315 jaunieši no 21 valsts. Viņi izdalīja savās valstīs savākto humāno palīdzību un rīkoja rotaļu pēcpusdienas bērniem. Pasaulē „Jaunatne ar Misiju” darbojas kopš pag. gs. 60. gadiem, Latvijā – kopš 1993. gada, bet labdarības sarīkojumus Latvijā rīko kopš 2000. gada. Tie jau ir notikuši Kolkā, Talsos, Valdemārpīlī, Bauskā, Rēzeknē, Sabilē, Dagdā, Smiltēnē un citviet.

Visā Latvijā 28. un 29. februārī notika Latvijas Zvērinātu notāru padomes rīkotās Notāru dienas - 117 notāri sniedza bezmaksas konsultācijas dažādos juridiskos jautājumos. Notāru dienas Latvijā norisinās kopš 2006. gada.

Daugavpīlī 100 gadu jubileju februāra beigās nosvinēja Zelma Ērgle. Dēla ģimenes aprūpētā jubilāre saņēma apsveikumu no Latvijas Valsts prezidenta Andŗa Bērziņa, un viņu sirsnīgi sveica Daugavpīls pilsētas dome.

Siguldas koncertzālē „Baltais flīģelis” 25. februārī notika komponista Valta Pūces 50. un jauniešu koŗa „Balsis” 25. gadu jubilejas koncerts „Gadalaiku dziesmas”. Ar šo programmu koŗis sniegs koncertus dažādās Latvijas pilsētās – Siguldā, Madonā, Durbē un Rīgā. Cikls „Gadalaiku dziesmas” ir pirmais tik apjomīģais gadalaiku cikls latviešu mūzīkā. Tas radīts pēc Vivaldi slaveno instrumentālo koncertu parauga.

Īsziņas sagatavoģusi Valija Berkina

JANVĀRA UN FEBRUĀRA NOTIKUMI LATVIJAS OKUPĀCIJAS MŪZEJĀ

• Gada pirmajos mēnešos mūzeju apmeklējuši seši tūkstoši cilvēku. Īpašs apmeklētāju pieplūdums bija vērojams janvāra pirmajā nedēļā, kad mūzeju apskatīja daudzi tūristi no Krievijas.

• 11. janvārī parakstījām līgumu ar LR Kultūras ministriju par 2012. gadam piešķirtās dotācijas (Ls 26 816) saņemšanu.

• 21. janvārī notika Okupācijas mūzeja biedrības (OMB) pilnsapulce, kurā pieņēma grozījumus OMB statūtos, apstiprināja jaunus OMB valdes locekļus – Jāni Andersonu, Dzintru Bungu, Ilzi Kuduliņu, Valteru Nollendorfu un Rihardu Pētersonu. Priekšsēža pienākumus turpinās veikt V. Nollendorfs.

• Pieminot barikāžu notikumus, 25. janvārī mūzejā demonstrēja Dzintras Gekas dokumentālo filmu „Gvido Zvaigzne” – stāstu par talantīgo kinooperātoru, kurš gāja bojā traģiskajos 1991. gada notikumos.

• 15. februārī visā Latvijā un arī Okupācijas mūzejā noritēja Ēnu diena, kad skolēni guva pieredzi, sekojot dažādu profesiju pārstāvju ikdienas darbiem. 12 skolēni no visas Latvijas bija ieradušies, lai sekotu mūzeja gidu, ekspozīcijas kuratoriem, krātuves darbiniekiem un sabiedrisko attiecību speciālistiem. Rīgas 45. vidusskolas skolēns Ingus Heiders dienas beigās atzina: „Šeit mūzejā es noskaidroju, ka sabiedrisko attiecību speciālista darbs ir interesants. Arī darbinieku kopa pēc manām domām ir fantastiska, mūs šeit uzņēma kā ļoti gaidītus viesus. Iesaku visiem interesentiem, kas vēl nav apmeklējuši šo mūzeju, to izdarīt, jo tas ir tā vērts!”

• Februārī tika sperts būtisks solis ceļā uz Okupācijas mūzeja rekonstrukcijas projekta *Nākotnes Nams* īstenošanu. Valsts akciju sabiedrība *Valsts nekustamie īpašumi* izsludinājusi iepirkumu

konkursu par tiesībām veikt Latvijas Okupācijas mūzeja ēkas tehniskā projekta izstrādi un autoruzraudzību. Pieteikumi konkursam jāiesniedz līdz šā gada 2. aprīlim. Jau rudenī mūzejs pārcelsies uz pagaidu telpām bijušajā ASV vēstniecībā, kas atrodas netālu no Brīvības pieminekļa.

• Februārī uzsākām gatavošanos mūzeja akreditācijai. Lai iegūtu akreditāciju turpmākajiem pieciem gadiem, jāsaņem pieņemam LR Kultūras ministrijai un jāveic citi pamatīgi sagatavošanās darbi. Akreditācija mūzejam ir svarīga un nepieciešama,

jo tā nozīmē valsts atzinumu kvalitātvam, profesionālam un uz sabiedrības interesēm orientētam mūzeja darbam.

• 18. februārī mūzeja audiovizuālās krātuves darbinieki ierakstīja 2000. video liecību, ko sniedza operdziedātājs Jānis Sproģis. Saistībā ar šo notikumu 26. martā notiks konference, kurā analizēs mūzeja savāktās video liecības.

Inese Krieviņa,
Latvijas Okupācijas mūzeja sabiedrisko lietu vadītāja
inese.krievina@omf.lv

Ziedojumi laikrakstam – 2012. gada janvārī un februārī

J. Briežkalns, *Tyne-and-Wear*; T. un A. Liepa, *Oldburijā*; māc. G. Putce, *Līdā*; A. A. Rumba, *Keiteramā*; E. un A. Novadnieks, *Bradfordā*; E. Priedīte, *Stounsfildā*; J. Akermanis, *Vulverhamptonā*; A. Apinis, *Šiplijā*; Mančesteras ev. lūt. draudze; B. Zaķis, *Tontona*; I. Auziņa-Smita, *Lafborovā*; I. Zauers, *Irījā*; M. Čimala, *Straumēnos*; D. Pavasars, *Hendonā*; I. un Z. Āboliņš, *Straumēnos*; K. E. Dīriķis, *Mančesterā*; E. B. Dīriķis, *Ņuarkā*; Māra Vārsberga, *Šveicē*; Latviešu Nacionālā Padome Lielbritānijā (6000,-)

Brīvās Latvijas izdevēji, redaktore un administratore izsaka visiem ziedotājiem sirsnīgu pateicību.

Lielbritānijā ziedojumi biedrībai „Par latviešu valodu” (*BL* nr. 10, 2. lpp.) izlaisti ziedotāju vārdi – Viesturs un Marita Grunts – redakcijas atvainojas par neuzmanības kļūdu.

Latviete iznomā divistabu dzīvokli Rīgā, centrā, uz jebkuru laiku. RudzitisA@gmail.com (+371) 28359125.

Kopā GBP 6529,85

Mūsmājās ir brīvas vietas vismaz 4 veciem cilvēkiem, kam ir vajadzīga aprūpe.
Tālr. 02476 542737 / 542701
e-pasts: latvianwelfare@btconnect.com

Mūžībā aizsaukts

GUNĀRS RIEMERS

Dzimis 1927. gada 4. septembrī Sērmūkšos, miris 2012. gada 18. februārī Cēsīs

Sēro
Māra, Pēteris un Dawn, Lisa un Nick,
Pauline, Paul, Lia, Anna un Emily
Par viņu sēro arī radi un draugi Latvijā,
Anglijā un Amerikā

Uz visiem kokiem mežā guļ jauns sniegs,
Skaņas mīkstas, it kā sniegu apvēlušās, vēlas.
Nu sila rūķīšiem būs gan ko pikoties.
Rau, rau, kur tie iz paēģiem jau ceļas.

(V. Plūdonis)

RADI UN
DRAUGI

VIESNĪCA • HOTEL

★★★★

★★★★

**“RADI UN DRAUGI” – JŪSU VIESNĪCA
PAŠĀ VECERĪGAS SIRDĪ**

4 ZVAIGŽŅU VIESNĪCA PIEDĀVĀ 72 LABIEKĀRTOTAS VIESU ISTABAS PAR NEMAINĪGI DRAUDZĪGĀM CENĀM (SĀKOT NO 53 EUR AR BROKASTĪM, WIFI, KONDICIONIERI, MINIBĀRU), MODERNI APRĪKOTAS SVINĪBU UN KONFERENČU ZĀLES, RESTORĀNU, BĀRU, ATPŪTAS TĒLPU UN AUTOSTĀVVIETU, KĀ ARĪ TRANSFERA PAKALPOJUMUS TIEŠI JŪSU ĒRTĪBĀM.

Mārstaļu iela 1, Rīga, LV-1050, LATVIJA | +371 27820200 | radi.reservations@draugi.lv
www.draugi.lv

SIA „MADONAS POLIGRAFISTIS”

ir pazīstama kā viena no senākajām tipogrāfijām Vidzemē. Šodien esam kļuvuši par modernu plaša profila tipogrāfiju – drukājam avīzes, veidlapas, brošūras, kalendārus. Pēdējos gados īpašu uzmanību pievēršam grāmatu ražošanai gan cietajos vākos, gan termolīmētām grāmatām mīkstajos vākos. Tipogrāfija nodrošina ar darbu Madonas pilsētas un tās rajona 70 iedzīvotājus. Mūsu galvenā prioritāte ir izpildīt to, kas apsoliē klientam. Esam gandarīti, ka varam sadarboties arī ar laikraksta „Brīvā Latvija” redakciju!

Gaidīsim pasūtījumus arī no Jums!

Mūsu adrese: Saieta laukums 2a, Madona, LV-4801, Tālr. +371 64822742

e-pasts: pasutijumi@madpol.lv

Rīgas klientu birojs: K. Valdemāra iela 106/108, Rīga, LV-1013, Tālr. +371 67315026

e-pasts: madpolriga@madpol.lv

Brīvā Latvija reklāmas cenas Latvijā

Cena - Ls 0,78 par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas publicēšanas biežumu:

- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, - 15 % no parastās cenas.
- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, - 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: Ls 0,39 par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: Ls 28,60

Pasta adrese:

Ausekļa iela 14 - 2

Rīga, LV - 1010

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.
Izdevēji: *Brīvās Latvijas* izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2,
Rīga, LV-1010
Tālr. (redakcijā) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: “Straumēni”, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF, England. Tālr. 01788823438, fakss 01788822441. Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas; pieņem rietumu abonementus, izņemot Vācijas un Zviedrijas.

Pārstāvniecība Anglijā: Dz.Purmale, 34 Brook Road, Leicester LE5 2HE. Tālr. 01162431322, fakss 01162433312. e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar 2010. gada 1. jūliju:

Lielbritānijā: 6 mēnešiem €60; 12 mēnešiem €110. Samaksu ar čeku, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresi sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija.

Zviedrijā: 6 mēneši Kr 650,-; 12 mēneši Kr 1240,-. Naudas pārvedumi: Lettiska Hjälpkommitten, Brīvā Latvija (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Plusgiro 11 47 46 - 1). Tālr. un fakss 08 - 214425.

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. – 130 eiro; 6 mēn. – 70 eiro; 3 mēn. – 40 eiro; BL konts Lettische Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20, konts 271 751 204. Adrese abonēšanas jautājumiem: Ivars Vētra, Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim, tālr. +49 6004 2801, e-pasts: ivetra@web.de. Cita informācija Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tālr. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citās Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 70 eiro; 12 mēnešiem 130 eiro. Naudas pārvedumi ar čeku uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem USD 90,-, 12 mēnešiem USD 170,-.

Latvijā: 6 mēnešiem Ls 20, 12 mēnešiem Ls 34.

Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi maksā £3 par 10 mm augstu vienslejiņā platumā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm) £35. Zviedrijā – 500 kr. Komerciālie sludinājumi £6 par 1 slejas cm.

Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijās minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvian Weekly Newspaper

published by the Latvian Publishers Association,
Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.

Iespiests: SIA Madonas Poligrafists

SPORTS

Žoržs Tikmers vadīs Latvijas delegāciju Londonas Olimpiskajās spēlēs

Šāds lēmums pieņemts LOK Izpildkomitejas sēdē. Olimpiskais vicečempions (1980. gadā airēšanā) un LOK viceprezidents Žoržs Tikmers šādas funkcijas veicis jau 1994. gadā Lillehammerē, 2006. gadā Turīnā, 2008. gadā Pekīnā un 2010. gadā Vankuverā. Šobrīd Londonas spēlēm jau kvalificējušies 22 Latvijas sportisti septiņos sporta veidos. Galīgais dele-

Žoržs Tikmers

gācijas sastāvs varētu būt gandrīz divas reizes lielāks.

Silovs nākotni saista ar ātrslidošanu

Pasaules meistarsacīkstēs ātrslidošanas daudzciņā Maskavā vienīgais Latvijas pārstāvis Haralds Silovs izcīnīja augsto septīto vietu. Sacensību gaitā viņš laboja Latvijas rekordu 10 000 m distancē (13:43,66). Silovs 500 m distancē ierindojās ceturtajā (36,42), 1500 m distancē – septītajā (1:47,94), 5000 m distancē – devītajā (6:28,26) vietā.

Haralds Silovs, kas Vankuversas olimpiskajās spēlēs startēja ātrslidošanā un šorttrekā, savu sportisko nākotni redz tikai ātrslidošanā. Tā viņš pats teicis intervijā žurnālam *Sporta Avīze*.

Iepriekšējās divas sezonas Silovs startēja gan šorttrekā, gan ātrslidošanā, bet šajā sezonā pirmo reizi izvēlējies tikai vienu sporta veidu – ātrslidošanu. Pēc veiksmīgās sezonas, kurā izcīnīta piektā

Haralds Silovs

vieta Pasaules kausa posmā 1000 m distancē, sestā vieta Eiropas meistarsacīkstēs daudzciņā un septītā vieta pasaules meistarsacīkstēs daudzciņā. Silovs savu nākotni redz ātrslidošanā.

“Pašreiz savu virzienu arī redzu ātrslidošanā. Nekam īpašam nav jānotiek... Sezonas sākumā bija šaubas, jo tomēr pirmo reizi gatavojos visu sezonu piedalīties tikai ātrslidošanas sacensībās, bet tagad

man ir cits viedoklis. Esmu pārliecinājies, ka izvēle ir pareiza,” saka Silovs.

Olimpisko spēļu programmā iekļautas tikai atsevišķas distances, tāpēc Silovam nāksies izdarīt izvēli, kurai distancēi veltīt lielāku uzmanību.

Kamaniņš

Krievijā, Paramonovo trasē, kamaniņu sportā risinājās pasaules

kausa izcīņas pēdējais posms, kas vienlaikus bija arī Eiropas meistarsacīkstes. Latvijas vienībā dažādu apstākļu pēc nevarēja startēt Inārs Kivlenieks, Mārtiņš Rubenis un Maija Tiruma. Latviju pārstāvēja Eliza Tiruma, Kristaps Mauriņš, kā arī trīs divnieku ekipāžas – Andris un Juris Šici, Oskars Gudramovičs/Pēteris Kalniņš un juniori Andrejs Bērze/Uldis Logins.

Eliza Tiruma ieguva 17. vietu posmā un 14. vietu Eiropas meistarsacīkšu ieskaitē. Kristaps Mauriņš palika pēdējā – 22. vietā.

Andris un Juris Šici izcīnīja septīto vietu, arī Eiropas meistarsacīkšu ieskaitē Šici ir septītajā vietā. Andrejs Bērze/Uldis Logins ieņēma 18. vietu, no uzvarētājiem atpaliekot 3,616 sekundes, aiz viņiem ierindojās Oskars Gudramovičs/Pēteris Kalniņš.

Pasaules kausa izcīņas nobeigumā kopvērtējumā Šici ar 202 punktiem kopvērtējumā ieņēma 16. vietu, Bērze/Logins ar 162 punktiem ierindojās 19. pozīcijā, Gudramovičs/Kalniņš ar 129 punktiem palika 22. vietā.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

ANGLIJA

God. BL lasītāji Lielbritānijā! Lūdzam darīt zināmu, ja nesat saņēmēmuši vai esat saņēmēmuši ar kavēšanos kādu *Brīvās Latvijas* numuru.

Rakstiet vai zvaniet uz Rīgas redakciju vai Sarmītei Janovskai (tālr., e-pasta adresi un faksa nr. sk. avīzes pasītē 11. lpp.).

Londonas kopas vanadzies DVF nama kluba telpās (72 Queensborough Terrace, London W2) otrdien, **20. martā**, plkst. 13.30 sniegti kārtējo video filmu izrādī. Atspirdzinājumi. Ieeja par ziedojumiem.

Apvienotās Londonas latviešu ev. lut. un Miera draudzes sapulce notiks sestdien, **24. martā**, ap plkst. 12 Vācu baznīcā, **Luterāņu studentu centrā**, 10 Sandwich Street, London WC1H 9PL. Pirms tam plkst. 11 būs Ciešanu laika dievkalpojums. Visi draudzes padomes locekļi, kā arī citi draudzes locekļi un tie, kurus interesē draudzes dzīve, ir laipni ielūgti.

DVF Koventrijas nodaļa **18. martā** plkst. 15 Mūsmājās rīko **Leģiona atceres** svinības. Visi laipni aicināti. Nod. valde.

Latviešu leģionāru un O. Kalpaka atceres pasākums notiks svētdien, **11. martā**, plkst. 14 DVF Halifaksas nodaļas namā, 8 Lord Street. Visi laipni aicināti.

Pavasara svētki „Straumēnos” **24. martā**: atklāšana plkst. 14, koncerts plkst. 19.30: ELVĒ koris no Īrijas, „Novadi” kamerkoris no Mansfildas, Lesteras tautasdeju kopa. Sekos balle ar Helmuta un Lienes deju mūziku. Plašāka informācija un pieteikšanās uz mal-

tītēm un naktsmājām pie Astrīdas Balodes, tālr: 01116-2702800 e-pasts: astridbalodis@yahoo.co.uk

DIEVKALPOJUMI

Londonā, Sv. Annas un sv. Agneses baznīcā, EC2V 7BX, svētdien, **11. martā**, plkst. 14 Ciešanu laika dievkalpojums ar dievgaldu.

Londonā, Vācu baznīcā, Luterāņu centrā, 10 Sandwich Street, WC1H 9PL, sestdien, **24. martā**, plkst. 11 Ciešanu laika dievkalpojums un draudzes padomes sapulce.

Rovfantā, Rovfantas dievnamā, RH10 4NG, svētdien, **18. martā**, plkst. 11.30 Ciešanu laika dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc dievkalpojuma Rovfantas saimnieciskā darba grupas sapulce.

VIDUSANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

Birminghamā, All Saints baznīcā, Kings Heath, B14 7RA, svētdien, **18. martā**, plkst.15.30 Ciešanu laika dievkalpojums.

„Straumēnos”, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF, svētdien, **25. martā**, plkst.10 Ciešanu laika dievkalpojums, apvienots ar Koventrijas kopu.

AUSTRUMANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

Piterboro, E. Sūča kunga namā, 27 Lime Tree Avenue, Peterborough, PE1 2NS, sestdien, **24. martā**, plkst.14.30 Ciešanu laika dievkalpojums.

LĪDSĀS DRAUDZE, māc. G. Putce

Līdsā, 9 Alma Rd., LS6 2AH, Sv. Lūkas baznīcā, svētdien, **18. martā**, plkst. 14 Ciešanu laika dievkalpojums ar dievgaldu.

MANČESTERĀS DRAUDZE, māc. G. Putce:

Varingtonā WAI IXG, Market Gate, Holy Trinity Church, svētdien, **11. martā**, plkst. 20 Ciešanu laika dievkalpojums ar dievgaldu.

Mančesterā, Stretford, 9 Park Road, M32 8FE, Martin-Luther-

Kirche, svētdien, **1. aprīlī**, plkst. 13.30 Pūpolsvētdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

ZIEMEĻANGLIJAS-BRADFORDAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Bradfordā, 29 Great Horton Rd., BD7 1AA, Vācu baznīcā, svētdien, **18. martā**, plkst. 11 Ciešanu laika dievkalpojums ar dievgaldu.

VĀCIJA

DIEVKALPOJUMI

Memmingenā, Kristus baznīcā, Albert Schweizer Str. 19, svētdien, **1. aprīlī**, plkst. 11.15 notiks Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos kafijas galds draudzes namā.

Esslingenā, Dienvīdus baznīcā, Suedkirche, Spitalsteige 3, Lielajā Piektdienā, **6. aprīlī**, plkst. 15 paredzēts dievkalpojums ar dievgaldu. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos kafijas galds draudzes telpās.

Ettlingenā, Liebfrauenkirche, Lindenstr., svētdien, **15. aprīlī**, plkst. 14 paredzēts Baltās svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars ar kafijas galdu.

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, Butjadinger Str. 59, **11. martā** plkst. 11 dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Libekā, Lorenca baznīcā, **24. martā** plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Liene Orinska. Pēc dievkalpojuma uzkodas.

Berlīnē, Paula Gerharda baznīcā (Paul Gerhardt Kirche), Wisbyer Str. 7, 10439 Berlin, dievkalpojums svētdien, **18. martā**, plkst. 14. Kalpos mācītājs Tālis Rēdmanis, pie ērģelēm Agita Rando. Pēc dievkalpojuma baznīcas sānu

jomā kafijas galds aratnestiem cienasta groziņiem.

Ludvigshāfenā, Sv. Ludviķa baznīcā, St. Ludwig, Bismarck- un Wredestrasse krustojumā, svētdien, **18. martā**, plkst. 15 notiks dievkalpojums. To vadīs draudzes priekšniece Rasma Gundega Ieviņa. Pēc dievkalpojuma draudzes telpās azaidis groziņu veidā.

ZVIEDRIJA

Ielūgums uz vakaru ar dzejnieku JURI KRONBERGU. Viņš stāstīs par tulkošanu zviedru valodā, sevišķi par Nobela prēmijas laureāta dzejnieka TOMAS TRANSTRÖMER dzejas tulkojumiem. Ceturtdien, **8. martā**, plkst. 18 LR vēstniecības telpās, Odengatan 5, Stokholmā. *Stāstījums zviedru valodā*. Pārrunas pie glāzes vīna ar piekodām. Lūdzu pieteikties līdz 5. martam pie info@svensklettiska.se eventuāli. tel: 08 7526334 (Mudite Hoogland Krasta). **Visi laipni aicināti!** Zviedru-latviešu biedrība.

Aicinām uz **Latviešu pensionāru biedrības Aprūpe kārtējo biedru pilnsapulci** ar maltīti trešdien, **7. martā**, plkst. 13.30 Tellus Fritidscenter restorānā, Lignagatan 8, Stokholmā. Ieeja Hornsgatan-Lignagatan stūrī. Visi mīļi gaidīti. Aprūpes valde.

Gēteborgas Latviešu pensionāru biedrības tikšanās **31. martā** plkst. 13 notiks "Folkpartiet" telpās! NEDRE KVARNBERGSGATAN 7 (atrodas "Vāstra Nordstan"), Gēteborgā. LUDZU informēties pārējos. Jauni biedri laipni gaidīti. Valde. H. Vasks

Latvijas ev. lut. Baznīcas Zviedrijā Mācītāju un draudžu delegātu Sinode **17. martā** plkst. 12, Somu baznīcas draudzes namā apakšstāvu telpās. Kopsapulci at-

klās un uzrunu teiks archibīskaps Elmārs E. Rozītis.

DIEVKALPOJUMI

Norčēpingas latviešu draudzes Kristus augšāmcelšanās dievkalpojums ar Svēto Vakarēdienu notiks otrajās Lieldienās, **9. aprīlī**, plkst. 13.00 Hedvigas baznīcā. Dienas mude: "Ko jūs meklējat dzīvo starp mirušiem?" (Lk. 24:5). Mūzikāli priekšnesumi. Mācītāja Dr. Normunda Kamergrauža homilija. Pēc dievkalpojuma svētku galds draudzes namā. Esat aicināti un gaidīti!

Stokholmas Latviešu draudzes dievkalpojums 4. svētdienā Ciešanu laikā notiks svētdien, **18. martā**, plkst. 14 Somu baznīcā (Vecpilsētā, Pilskalnā). Sprediķos viesis archibīskaps Elmārs E. Rozītis, Ārpus Latvijas ev. lut. Baznīcas virsgans. Dievkalpojumā dziedās Stokholmas latviešu koris. Pie ērģelēm Rūta Baumgarte. Pēc dievkalpojuma kafijas galds un tikšanās ar archibīskapu Rozīti. „*Tas Kungs ir žēlīgs man palīdzēt. Mēs skandināsim savas dziesmas Tā Kunga namā.*“ Jes. 38,20

Hāgas baznīcā Gēteborgā svētdien, **11. martā**, plkst. 14 Ciešanu laika dievkalpojums. Vadīs mācītājs Imants Alksnis. Pēc dievkalpojuma kafija Hāgas draudzes telpās. Gēteborgas latviešu draudzes valde.

Esķilstunmas latviešu draudzes Pūpolsvētdienas dievkalpojums ar Svēto Vakarēdienu notiks svētdien, **1. aprīlī**, plkst. 13 Svētā Andreas baznīcā. Dienas mude: "Mans spēks nespēkā varens parādās:" (2 Kor.12:9). Martas Vikmanis mūzikāli priekšnesumi. Mācītāja Dr. Normunda Kamergrauža homilija. Pēc dievkalpojuma svētku galds draudzes namā. Esiet aicināti un gaidīti!